

Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok) v znení neskorších predpisov

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh nového procesného zákona pre oblasť správy daní je súčasťou Reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov, ktorá je realizovaná prostredníctvom programu UNITAS. Programovým zámerom tejto reformy je Koncepcia reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov schválená uznesením vlády č. 285 zo 7. mája 2008.

Program UNITAS prináša komplexnú zmenu pre dotknuté organizácie. V prvej fáze s názvom UNITAS I. bola na Ministerstve financií SR odštartovaná príprava reformy daňovej a colnej správy s výhľadom na zjednotenie výberu daní, cla a poistných odvodov, ktoré je predmetom druhej fázy Programu UNITAS pod názvom UNITAS II. Takýto dvojfázový postup je potrebný vzhľadom na to, že dotknuté organizácie nie sú v súčasnosti pripravené na jednorazovú realizáciu tohto zámeru. Prebiehajúca fáza UNITAS I. sa skladá z niekoľkých konkrétnych projektov. Úlohou týchto projektov je - okrem projektov spojených s oblasťou riešenia integrácie informačných systémov - analyzovať súčasný stav v daňovej a colnej správe, preskúmať možnosti ich zjednotenia a navrhnúť vecné riešenia pre optimalizáciu procesov, systému riadenia a organizovania daňovej a colnej správy.

Fáza UNITAS I. je rozčlenená na dve etapy, pričom prvá etapa zahŕňa reformu daňovej správy a reformu colnej správy ako samostatných organizácií a má byť ukončená k 1.1.2012, a druhá etapa predstavuje zlúčenie týchto zreformovaných organizácií do finančnej správy SR s termínom 1. 1. 2013. Zmeny, ktoré reforma daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov vo fáze UNITAS I. prináša, je možné zhrnúť do dvoch oblastí.

Prvou kľúčovou oblasťou je zlúčenie daňovej a colnej správy a vytvorenie nového systému riadenia a organizovania výberu štátnych príjmov prostredníctvom vytvorenia Finančnej správy Slovenskej republiky, ktoré bude zrealizované po realizácii reformných krokov vykonaných osobitne v týchto organizáciách a to predovšetkým po úprave organizačnej štruktúry daňovej správy.

Druhú oblasť zmeny predstavuje optimalizácia konkrétnych procesov. Optimalizácia procesov predstavuje nový spôsob usporiadania biznis procesov. Táto plynulá reorganizácia kladie dôraz na minimalizáciu zdrojov, elimináciu plytvania prostriedkov a času. V súvislosti s optimalizáciou procesov boli navrhnuté zmeny, ktoré sú kľúčové z hľadiska reformy daňovej a colnej správy. Ide najmä o koncentráciu a zjednotenie niektorých procesov na centrálnej úrovni (napr. metodika, vnútorná správa a pod.). Reforma daňovej a colnej správy rieši ďalej problematiku elektronizácie, riadenia zmien a kvality interných výkonov, rozvoj ľudských zdrojov a dotknutú legislatívu.

Optimalizácia procesov si okrem iného vyžaduje úpravu existujúcej legislatívy, resp. vypracovanie novej legislatívy. S cieľom zabezpečiť efektívnejšie fungovanie daňovej správy bol vypracovaný nový zákon o správe daní, ktorý by mal byť prínosom v tom, že zvýši mieru priamočiarosti procesov, odstráni nejednoznačné a neurčité pojmy a hlavne zabezpečí rýchlejšiu komunikáciu so správcom dane, prípadne zníži potrebu osobnej komunikácie daňovníka s daňovým úradom. Zákon napr. uprednostňuje elektronické doručovanie dokumentov, ak sú splnené základné podmienky elektronického doručovania a tiež umožňuje, aby niektoré podania daňovníkov vybavil ktorýkoľvek vecne príslušný správca dane.

Je potrebné zvýrazniť, že navrhované zmeny nie je možné technicky zabezpečiť bez vývoja nového informačného systému pre daňovú správu. Ďalší vývoj súčasného daňového informačného systému

v súvislosti s navrhovanými zmenami je možné považovať za neefektívne a v niektorých prípadoch aj nemožné. Súčasťou programu UNITAS je preto aj zabezpečenie vývoja nového informačného systému spĺňajúceho požiadavky súčasného stavu vedy a techniky a zároveň zabezpečujúceho moderný výkon správy daní. V súvislosti s touto aktivitou je navrhnutá dostatočne dlhá legisvakančná lehota potrebná na zabezpečenie nového daňového informačného systému, ktorého implementácia je nevyhnutná aj v súvislosti s predkladaným návrhom zákona o daňových orgánoch.

Zákon je rozdelený na časti, hlavy, diely a oddiely. Prvá časť zákona upravuje základné a všeobecné ustanovenia, ktoré sú platné pre celý zákon. Druhá časť obsahuje činnosti správcu dane napr. vyhľadávaciu činnosť, miestne zisťovanie alebo daňovú kontrolu. Ďalšou časťou je časť platenie dane, kde sú uvedené spôsoby platenia dane, deň platby ale i možnosť odkladu a splátok dane. Najväčšiu časť zákona tvorí daňové konanie. Prvá hlava tejto časti upravuje všeobecné ustanovenia týkajúce sa daňových konaní. V druhej hlave sú ustanovenia týkajúce sa registrácie, vyrubenia dane, riadne opravné prostriedky a mimoriadne opravné prostriedky, v tretej hlave sú daňové preplatky a nedoplatky. Štvrtá hlava zákona obsahuje daňové exekučné konanie. Piatu časť tvoria sankcie, a to ukladanie sankcií ale aj ich úľava alebo odpustenie. Samostatnú šiestu časť tvoria osobitné ustanovenia o konkurze a reštrukturalizácii. V poslednej, siedmej časti zákona sú upravené prechodné, záverečné a splnomocňovacie ustanovenia.

Doložka o posúdení vplyvov

1. Vplyvy na verejné financie

Vplyv návrhu zákona na jednotlivé oblasti spoločenského života je potrebné sledovať v kontexte celého programu UNITAS, ktorého cieľom je reforma daňovej a colnej správy a zjednotenie výberu daní, cla a poistných odvodov.

Zmeny uvedené v predloženom návrhu zákona sú jednou z častí komplexu zmien zameraných na zvýšenie efektívnosti výberu daní, cla a neskôr aj poistných odvodov optimalizáciou procesnej, ale aj organizačnej stránky.

Zmena procesov, ktorá tvorí podstatnú zmenu prinášanú predmetným návrhom zákona, by preto nespĺnila požadované ciele pri existencii súčasnej organizačnej štruktúry daňových orgánov a naopak, zmena organizačnej štruktúry by nemohla byť vykonaná bez zmien uskutočnených v procesoch, ktoré sú v súčasnosti realizované daňovými orgánmi. Z tohto dôvodu je návrh predkladaného zákona nerozlučne spätý s ďalším návrhom zákona o orgánoch štátnej správy v oblasti daní a poplatkov, s ktorým reforma daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov počíta v rámci komplexnosti všetkých zmien plánovaných realizovať v oblasti daní.

Vzhľadom na rozsiahlu elektronizáciu správy daní bude potrebné obstaráť nové časti daňového informačného systému, a to za účelom zabezpečenia realizácie základných daňových procesov. Nové časti daňového informačného systému bude potrebné implementovať v súlade s navrhovanou organizačnou štruktúrou a jej prispôbiť aj procesy spracovania tak, aby tieto podporili zmenu organizačnej štruktúry, nespôsobili predĺženie času potrebného na vybavenie príslušnej agendy a zefektívniť výkon činností orgánov štátnej správy v oblasti daní a poplatkov k spokojnosti daňových subjektov. Je však potrebné podotknúť, že hoci nové časti daňového informačného systému tvoria pomerne vysokú časť výdavkov, ich obstaranie by bolo potrebné realizovať vzhľadom na stav súčasného daňového informačného systému aj bez navrhovaného zákona, resp. realizácie programu UNITAS. V tomto prípade by však išlo o implementáciu súčasne platných procesov do nového informačného systému, ktoré viac menej vychádzajú z procesov z roku 1992, kedy bol prijatý pôvodný zákon SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov. Týmto predkladaným návrhom zákona

s optimalizáciou procesov v oblasti daní vo väzbe na návrh zákona o orgánoch štátnej správy v oblasti daní a poplatkov je dosiahnutý multiplikačný efekt, ktorý vyplýva zo sústredenia a vzájomného usporiadania všetkých plánovaných zmien tak, aby boli eliminované výdavky a maximalizovaný prínos vo vzťahu k okoliu.

V kontexte vyššie uvedených skutočností obsahuje preto doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie odhad tých vplyvov programu UNITAS, ktoré možno v primeranej miere označiť za vplyvy spôsobené zmenami v oblasti daňových procesov.

Pod výdavkami na informačný systém rozumieme najmä výdavky na nový štandardný daňový informačný systém, dokumentačný systém, integračnú platformu, centrálny register daňových subjektov prepojený na centrálny register fyzických a právnických osôb a pod. vrátane potrebného hardware a vybudovanie záložného pracoviska, ako aj výdavky na elektronizáciu služieb a integráciu informačných systémov verejnej správy. Tieto informačné systémy by bolo potrebné vybudovať aj bez navrhovanej reformy, a to najmä vzhľadom na to, že súčasný daňový informačný systém má za sebou už 15-ročný vývoj a prevádzku, čo z pohľadu informačného systému a prudkého rozvoja informačných technológií predstavuje veľmi dlhú dobu jeho existencie s nutnosťou zabezpečiť jeho zásadnú zmenu. Z tohto pohľadu je nutné konštatovať, že výdavky odhadované vo výške cca 55,7 mil. eur nie sú priamo výdavkami návrhu zákona, resp. reformy daňovej a colnej správy, avšak moment tejto reformy je využitý pre prípravu takeého informačného systému, ktorý pripraví základ pre plánované zjednotenie výberu daní, cla a poistných odvodov. Takto vybudované informačné systémy pripraví základ pre zámer zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov, čím dôjde už pri ich budovaní k úspore finančných prostriedkov v porovnaní s tým, keby sa budovali bez zohľadnenia týchto zámerov. Na základe vyššie uvedených údajov je možné kvantifikovať sumu potrebnú na implementáciu nových častí daňového informačného systému do roku 2012 vo výške cca 55,7 mil. eur, pričom výdavky budú realizované vo výške 50 mil. eur z OPIS s 11,4 % kofinancovaním (PRO RATA) vo výške 5,7 mil. eur. Financovaním informačných systémov z OPIS dôjde k zníženiu nárokov na výdavkovú časť štátneho rozpočtu oproti stavu, kedy by boli financované zo štátneho rozpočtu.

V súvislosti s úpravami procesov predložených v návrhu zákona o správe daní, ich maximálnej podpory informačno-komunikačnými technológiami a ich elektronizáciou, prejavia sa tieto zmeny v konečnom dôsledku úsporami na strane daňových orgánov, ako aj na strane daňových subjektov. Napríklad v dôsledku zavedenia elektronickej komunikácie dôjde k úsporám na poštovnom na strane daňových subjektov, ako aj na strane daňových orgánov. V dôsledku rozšírenia možností získať informácie, je možné predpokladať zníženie fyzických návštev daňových subjektov u správcu dane, čo sa prejaví znížením ich výdavkov na cestovné, ušetrením ich času, ako aj času jednotlivých zamestnancov daňových orgánov. Zároveň s vyššie uvedenými úsporami je potrebné očakávať aj zníženie výdavkov na kancelársky materiál, energie, údržbu a dopravné výdavky.

Realizáciou opatrení navrhnutých v predkladanom zákone dôjde k zefektívneniu procesov na strane daňových orgánov, vytvorí sa priestor k zvýšeniu daňovej disciplíny realizáciou proaktívneho prístupu daňových orgánov vo vzťahu k daňovým subjektom, vytvoria sa širšie možnosti umožňujúce odhaľovanie daňových únikov.

Na základe vyššie uvedeného nie je možné jednostranne sa pozerať na výdavky súvisiace s predkladaným návrhom zákona a je potrebné ich vnímať v širokom kontexte navrhovaných zmien. Rovnako je potrebné pozerať sa na prínosy, ktoré vyplynú z realizácie reformy daňovej a colnej správy ako takej, ktoré sa začnú prejavovať hlavne po nadobudnutí účinnosti predkladaných návrhov zákonov, ako aj ďalších pripravovaných návrhov právnych predpisov a opatrení, t. j. po roku 2012 a ktoré sú kvantifikované z dlhodobého horizontu v schválenej koncepcii reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov.

Výdavky súvisiace s realizáciou návrhu zákona o správe daní budú kryté v rámci schválených limitov rozpočtu verejnej správy na jednotlivé roky, ako aj z prínosov, ktoré realizácia navrhovaných zmien prinesie a z Operačného programu Informatizácia spoločnosti.

Predkladaný návrh zákona nemá negatívny vplyv na rozpočty obcí a vyšších územných celkov.

2.Vplyvy na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb

Vplyv na obyvateľov, hospodárenie podnikateľskej sféry a iných právnických osôb bude prijatím navrhovaných zmien pozitívny, a to z dôvodu zabezpečenia možností elektronickej komunikácie, čím dôjde k úsporám na strane daňových subjektov na cestovnom, poštovnom, k časovým úsporám. Uvedené zmeny budú súvisieť s novými formami služieb poskytovaných povinným osobám.

Podľa štúdie PricewaterhouseCoopers[1] v súčasnosti podnikateľom na Slovensku zaberie administrácia daní a odvodov ročne 325 hodín, z toho najviac administrácia dane z pridanej hodnoty a treťou v poradí za odvodmi je daň z príjmov. Navrhované zmeny si kladú za cieľ zabezpečiť maximálnu mieru elektronickej komunikácie, poskytnúť možnosť vybavenia podaní na ktoromkoľvek mieste v SR a práve týmto, ako aj ďalšími aktivitami, je stanovený zámer znížiť administratívnu záťaž. Ak zoberieme do úvahy, že priemerná mzda v roku 2008 bola 723 eur a odhadneme, že z uvedeného počtu hodín pripadá na administráciu daní 217 hodín (2/3 z počtu 325 hodín) a že k 31. 12. 2008 bolo na daň z príjmov fyzickej a právnickej osoby registrovaných 813 573 osôb, potom ekonomické náklady na administráciu daní v roku 2008 predstavovali spolu 796,6 miliónov eur. Predkladaný návrh zákona si kladie za cieľ dosiahnutie 20 % úspor.

Ak na daňové orgány bolo doručených takmer 6 277 591 dokumentov od daňových subjektov v roku 2008, pričom len necelých 11 623 dokumentov bolo doručených elektronicke, tak potom náklady na poštovné predstavujú u subjektov cca 7,1 mil. eur/rok. Ak vyjdeme zo zámeru zvýšiť percento elektronickeho zasielania dokumentov zo súčasných 0,19 % na minimálne 50 %, tak celkovo pôjde o sumu úspor na poštovnom cca o 3,95 mil. eur/rok v cenách roku 2012, čo za obdobie rokov 2012 až 2017 predstavuje celkovú úsporu pri nezmenenom percente vo výške cca 23,7 mil. eur.

K prínosom pre daňový subjekt je možné zaradiť aj v súčasnosti potrebný čas na ich cestovanie na daňový úrad, ako aj náklady na dopravu, ktoré súvisia s týmto cestovaním. Mieru cestovania je možné znížiť nielen elektronicke, ale aj umožnením vybavenia agendy na ľubovoľnom mieste daňovej správy, implementáciou kontaktného centra, v rámci ktorého získa daňový subjekt potrebné informácie aj na diaľku, ako aj zjednodušením tlačív a právnych predpisov s cieľom ich aktualizácie maximálne raz za rok. Zníženie fyzickeho kontaktu subjektov so zamestnancom daňovej správy prinesie úsporu aj na strane daňových orgánov.

3. Vplyvy na životné prostredie

Aplikácia opatrení navrhovaných v predkladanom návrhu zákona bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie v súvislosti so zavedením elektronicke daňových orgánov s vplyvom na elektronicke verejnej správy, s podporou elektronicke komunikácie a bezpapierového výkonu správy daní, v súvislosti so znížením byrokracie a administratívnej zaťaženia daňových subjektov, s rozšírením možností kontaktu daňových subjektov s daňovou správou rôznymi spôsobmi a so zvýšením jej dostupnosti, čo sa prejaví zníženou spotrebou papiera na strane daňových subjektov, ako aj na strane daňových orgánov a úsporou pohonných hmôt.

4.Vplyvy na zamestnanosť:

Predkladaný návrh zákona vytvára predpoklady pre zabezpečenie optimalizácie počtu zamestnancov, a to z dôvodu optimalizácie procesov vykonávaných daňovými orgánmi a zavedením elektronicke služieb tak do vnútra daňových orgánov, ako aj vo vzťahu k okoliu.

Najdôležitejšími faktormi, ktoré umožňujú úsporu mzdových nákladov, sú informatizácia a elektronizácia, racionalizácia činností a priestorového usporiadania a zvyšovanie produktivity a pridanej hodnoty zamestnancov. Nastavenie znižovania počtu zamestnancov vychádza z postupného napĺňania zámerov reformy a reflektuje postupný odchod zamestnancov do dôchodku, ako aj na ďalšie súvislosti, s ktorými je možné spojiť uvedené opatrenie.

Znížením administratívnej náročnosti a byrokracie, ako aj ďalšími úsporami na strane povinných osôb, ktoré prijatím predkladaného návrhu zákona bude možné dosiahnuť, vytvára sa reálna možnosť pre zvýšenie zamestnanosti na strane povinných osôb v dôsledku ďalšieho rozvoja podnikania.

5. Vplyvy na podnikateľské prostredie

Zámery implementované do predkladaného návrhu zákona sa veľmi úzko dotýkajú podnikateľského prostredia, pretože súvisia s problematikou správy daní, s ktorou prichádzajú do kontaktu všetky podnikateľské subjekty. Predkladaný návrh zákona nadväzuje na strategické a koncepčné dokumenty schválené vládou SR (napr. Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, Národný program reforiem SR na roky 2008 – 2010, Modernizačný program Slovensko 21, Národná koncepcia informatizácie verejnej správy a pod.) alebo na úrovni Spoločenstva prijaté dokumenty Komisiou (napr. Akčný program na znižovanie administratívnej záťaže v EÚ) a predovšetkým na vládou schválený dokument „Koncepcia reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov“. Zmeny predkladané v návrhu zákona boli realizované s cieľom odstrániť byrokraciu a znížiť administratívnu záťaž podnikateľských subjektov, zjednodušiť a sprehľadniť proces spojený s daňovými povinnosťami, uľahčiť získanie informácií o právach a povinnostiach povinných osôb a pod., čo sa prejaví v časovej úspore pri administrácii daňovej agendy, úspore nákladov podnikateľských subjektov (napr. na poštovnom, na bankových poplatkoch, na pracovné zdroje zaoberajúce sa daňovou agendou, na cestovné a pod.).

Zefektívnenie činnosti daňových orgánov optimalizáciou procesov a zvýšením kvality poskytovaných služieb bude mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie.

6. Vplyvy na informatizáciu spoločnosti

Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti z dôvodu, že je súčasťou realizácie reformy daňovej a colnej správy, ktorej cieľom je aj elektronizácia komunikácie, zavedenie elektronických služieb a automatizácia procesov.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI

návrhu zákona o správe daní s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

1. Predkladateľ zákona:

Vláda Slovenskej republiky.

2. Názov návrhu zákona:

Návrh zákona o správe daní.

3. Problematika návrhu zákona:

a) je upravená v práve Európskych spoločenstiev:

Primárne právo:

– v čl. 90 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v platnom znení,

Sekundárne právo:

– smernica Rady 77/799/EHS z 19. decembra 1977 o vzájomnej pomoci príslušných orgánov členských štátov v oblasti priamych daní a dane poistnej prémie v platnom znení (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ kap. 9/zv.1),

– smernica Rady 2008/55/ES z 26. mája 2008 o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok týkajúcich

sa určitých poplatkov, odvodov, daní a ďalších opatrení (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 150, 10.6.2008),

– nariadenie Rady (ES) č. 1798/2003 zo 7. októbra 2003 o administratívnej spolupráci v oblasti dane z pridanej hodnoty a ktoré zrušuje nariadenie (EHS) č. 218/92 v platnom znení (Mimoriadne vydanie Ú.v.EÚ, 9/zv. 1).

b) nie je upravená v práve Európskej únie,

c) je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev:

– v rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev vo veci C – 533/03, Commission of the European Communities v. Council of the European Union, rok 2006, Zb.roz. ESD (I-1025),

– v rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev vo veci C – 349/03, Commission of the European Communities v. United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, rok 2005, Zb.roz. ESD (I-7321).

4. Závazky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii:

a) Lehota na prebratie smernice podľa určenia gestorských ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za prebratie smerníc a vypracovanie tabuliek zhody k návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov: bezpredmetné.

b) Proti SR nebolo začaté konanie o porušení Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev podľa čl. 226 až 228 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev v platnom znení.

c) Smernica Rady 2008/55/ES je prebratá do návrhu zákona o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Smernica Rady 77/799/EHS je prebratá do návrhu zákona o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov a do zákona č. 76/2007 Z.z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Stupeň zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie:

Úplný.

6. Gestor a spolupracujúce rezorty:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

B. Osobitná časť

K § 1

Ustanovenie upravuje predmet a rozsah pôsobnosti navrhovaného zákona, pričom sa uplatňuje subsidiárny vzťah zákona k hmotno-právnym predpisom tak, že ustanovenie zákona sa použije len v prípade, ak iný zákon upravujúci dane neobsahuje úpravu správy daní, ktorá je odlišná od úpravy v zákone o správe daní.

K § 2

Ustanovenie vymedzuje základné pojmy používané v zákone. Daň je základným pojmom, ktorým sa na účely navrhovaného zákona rozumie okrem dane podľa daňových zákonov aj úrok z omeškania, úrok a pokuta upravené týmto návrhom zákona, iným daňovým zákonom alebo zákonom o účtovníctve, ako aj miestny poplatok ustanovený zákonom o miestnych daniach a miestnom poplatku. Ďalej sa vymedzujú pojmy ako daňový nedoplatok, daňový preplatok, daňová pohľadávka, daňové konanie a oznamovacia povinnosť.

K § 3

Navrhované základné zásady platia pre celú správu daní, teda aj pre úkony, ktoré nie sú daňovým konaním. Zásady, ako základné pravidlá sú dôležitým prostriedkom pri správnej interpretácii

ustanovení zákona o správě daní i ostatných daňových zákonov. Zásady sú nielen deklaráciou všeobecných princípov vyplývajúcich z ústavy alebo právnej teórie, ale obsahujú aj zásady typické pre daňové právo (napr. zásada neverejnosti konania).

Jednou z najdôležitejších zásad je zásada zákonnosti. V súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Pri správě daní sa zásada zákonnosti uplatňuje hlavne tým, že v konaní je potrebné postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktoré sa na konkrétnu daňovú vec vzťahujú. Jej súčasťou však na druhej strane je aj povinnosť správcov dane chrániť záujmy štátu a obcí a dbať na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov.

Ďalšou zásadou je zásada úzkej súčinnosti správcu dane s daňovými subjektmi. Daňové subjekty majú zákonnú povinnosť spolupracovať so správcom dane, t.j. poskytovať mu súčinnosť, avšak správca dane pri vyžadovaní plnenia má postupovať tak, aby čo najmenej zaťažoval daňové subjekty. Táto zásada úzko súvisí so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania.

Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že správca dane dôkazy, predložené daňovým subjektom hodnotí podľa svojho uváženia. Voľné hodnotenie dôkazov však neznamená ľubovôľu správcu dane; hodnotením dôkazov musí zabezpečiť presné, pravdivé a úplné zistenie skutkového stavu veci. Správca dane hodnotí každý dôkaz samostatne a potom všetky vykonané dôkazy vo vzájomnej súvislosti, predovšetkým z hľadiska ich pravdivosti a preukaznej hodnoty, pričom správca dane musí prihliadať na všetko, čo pri správě daní vyšlo najavo.

Zásada neverejnosti vyjadruje skutočnosť, že v zásade celá správě daní je neverejná, čím sa predchádza zneužitiu informácií o majetkových pomeroch daňových subjektov a zároveň sa zabezpečuje zachovanie daňového tajomstva.

Ďalšou zásadou je zásada oficiality, ktorej podstatou je skutočnosť, že správca dane vykonáva úkony pri správě daní aj z vlastného podnetu, ak sú splnené zákonné podmienky na vznik alebo existenciu daňovej pohľadávky. Zásada neformálnosti spočíva v tom, že správca dane vychádza vždy zo skutočného stavu veci a posudzuje podania podľa ich obsahu, nie podľa názvu.

Zásada rovnosti procesného postavenia daňových subjektov vyjadruje skutočnosť, že všetky daňové subjekty majú pri správě daní rovnaké práva a povinnosti.

Tieto zásady sa vzťahujú aj na daňové riaditeľstvo, colné riaditeľstvo a ministerstvo, ak postupujú podľa tohto zákona alebo daňových predpisov.

K § 4

Ustanovenie definuje správcu dane a osoby zúčastnené na správě daní, ktorými sú zamestnanec správcu dane, druhostupňový orgán, daňový subjekt a iná osoba, ktorej práva sú správou dane dotknuté.

K § 5

Podľa návrhu tohto ustanovenia sa pri správě daní používa štátny jazyk a zároveň sa ustanovuje, že aj všetky podania musia byť vyhotovené v štátnom jazyku. Písomnosti vyhotovené v inom ako v štátnom jazyku musia byť na výzvu správcu dane preložené spolu s úradne overeným podpisom. Správca dane v ustanovených prípadoch na svoje náklady zaobstará tlmočníka, napr. osobe odkázanej na tlmočenie v posunkovej reči.

K § 6

Podľa tohto ustanovenia na správě daní je príslušný ten správca dane, ktorého na to oprávňuje osobitný predpis (daňové zákony). Pod pojmom vecná príslušnosť vo všeobecnosti je potrebné chápať príslušnosť správcu dane na celú správě daní vrátane vydania rozhodnutia. Zároveň sa navrhuje, že ak nie je v osobitných predpisoch ustanovený správca dane na príslušnú daň, vecne príslušným je daňový úrad.

K § 7

V odseku 1 tohto ustanovenia sa vymedzuje miestna príslušnosť pre právnickú osobu a fyzickú osobu,

ktorá je určená vo všeobecnosti sídlom právnickej osoby a trvalým pobytom fyzickej osoby. Sídlom právnickej osoby zapísanej v obchodnom registri je podľa § 2 ods. 3 Obchodného zákonníka adresa, z ktorej sa riadi činnosť právnickej osoby, t. j. kde pravidelne zasadajú a rozhodujú riadiace orgány právnickej osoby. Trvalým pobytom je podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky v registri obyvateľov Slovenskej republiky pobyt v mieste stáleho bydliska občana.

Ak nie je možné určiť miestnu príslušnosť podľa sídla právnickej osoby alebo trvalého pobytu fyzickej osoby, riadi sa miestna príslušnosť miestom umiestnenia organizačnej zložky, inak miestom, kde vykonáva prevažnú časť svojej činnosti. V navrhovanom ustanovení sa riešia aj prípady, kedy nie je možné určiť miestnu príslušnosť podľa predchádzajúcich kritérií; v takom prípade je miestne príslušný Daňový úrad Bratislava (podľa navrhovaného nového zákona o orgánoch štátnej správy v oblasti daní), ak ide o daň, na správu ktorej sú vecne príslušné daňové úrady a Colný úrad Bratislava, ak ide o daň, na správu ktorej sú príslušné colné úrady.

K § 8

K delegovaniu miestnej príslušnosti môže dôjsť buď na podnet daňového subjektu, alebo na návrh správcu dane. Daňové subjekty v praxi využívajú inštitút delegovania najmä v prípade, ak u nich vznikne pochybnosť o nezáujatosti správcu dane v prejednávanej veci. Z podnetu správcu dane môže dôjsť k podaniu návrhu na delegovanie miestnej príslušnosti daňového subjektu na iného správcu dane najmä vtedy, ak miestne príslušný správca dane po posúdení určitých skutočností a podmienok súvisiacich s daňovým subjektom považuje delegovanie miestnej príslušnosti na iného správcu dane za potrebné, napr. z hľadiska rýchlosti a hospodárnosti daňového konania (daňový subjekt sa v mieste svojho trvalého bydliska nezdržuje a svoju podnikateľskú činnosť vykonáva v obvode iného správcu dane). Dôvody uvedené v podnete na delegovanie miestnej príslušnosti posudzuje druhostupňový orgán. Kritériom pri rozhodovaní o návrhu, prípadne o podnete na delegovanie miestnej príslušnosti je predovšetkým závažnosť dôvodov v nich uvedených. Toto ustanovenie nemožno aplikovať ak ide o daňový subjekt, ktorý sa podľa zákona o orgánoch štátnej správy v oblasti daní považuje za vybraný daňový subjekt a jeho príslušnosť priamo vyplýva z uvedeného zákona.

K § 9

V ustanovení o zastupovaní sa navrhuje, že fyzická osoba, ktorá nemôže pri správe daní vystupovať samostatne, musí byť zastúpená zákonným zástupcom, alebo opatrovníkom. Ak pri správe daní bude vystupovať nespôsobilá osoba, ktorá nemá súdom ustanoveného opatrovníka, navrhuje sa, aby ustanovil zástupcu správcu dane. Daňový subjekt, jeho zákonný zástupca alebo opatrovník sa môžu dať zastupovať zástupcom, na základe plnomocenstva, ktoré môže byť udelené na všetky úkony súvisiace so správou daní, alebo len na určitý úkon. Pokiaľ rozsah plnomocenstva nie je jednoznačne vymedzený, v záujme právnej istoty sa považuje za všeobecné. Za zástupcu môže konať aj iná osoba, ak to vyplýva z plnomocenstva, pričom jej konanie sa považuje za konanie zástupcu. Plnomocenstvo sa udelí písomne, pričom sa nevyžaduje úradné overenie podpisu. Ustanovenie ďalej upravuje, že udelenie plnomocenstva, jeho odvolanie alebo výpoveď sú voči správcovi dane účinné odo dňa ich doručenia správcovi dane.

Podľa tohto ustanovenia môže správca dane stanoviť zástupcu aj tomu, koho pobyt nie je známy, alebo komu sa nepodarilo doručiť písomnosť na známu adresu mimo územia Slovenskej republiky alebo tomu, kto nemôže vystupovať samostatne, pričom navrhovaný zástupca s takýmto plnomocenstvom musí súhlasiť. Podľa tohto ustanovenia nie je vylúčené, aby správca dane vyzval na vykonanie niektorých úkonov daňový subjekt, ale v takom prípade o tomto upovedomí zástupcu daňového subjektu. Konanie daňového subjektu má prednosť pred konaním zástupcu v prípade, ak by vystupovali v konaní obidvaja a ich konanie by si odporovalo.

Ak má daňový subjekt alebo zástupca daňového subjektu bydlisko alebo sídlo mimo územia členského štátu EÚ musí si zvoliť zástupcu na doručovanie na území SR, inak sa písomnosti správcu dane budú ukladať u správcu dane s účinkami doručenia v deň ich vydania.

Ak v jednej veci spoločne vystupuje niekoľko daňových subjektov, títo sú povinní si na účely správy

daní zvolit' spoločného zástupcu; ak by tak neurobili ani na výzvu správca dane, ustanoví spoločného zástupcu správca dane.

K § 10

Navrhované ustanovenie oprávňuje správca dane, aby pri správe daní vylúčil zástupcu v prípade, ak dôjde k stretu so záujmami iných daňových subjektov. Vylúčiť však nemôže zástupcu, ktorým je daňový poradca a advokát.

K § 11

Ustanovenie definuje daňové tajomstvo ako informáciu o daňovom subjekte, ktorá sa získa pri správe daní. Vo všeobecnosti však daňovým tajomstvom je konkrétna informácia o konkrétnom daňovom subjekte, napríklad informácia o osobných pomeroch daňového subjektu, informácie súvisiace s jeho podnikaním (informácia o terajších, prípadne dohodnutých budúcich zákazkách a objednávkach, o finančnej situácii daňového subjektu, o bankových úveroch a pod.). Návrh zákona ustanovuje povinnosť zachovávanía daňového tajomstva a túto povinnosť ukladá všetkým zúčastneným osobám, ktoré s informáciou tvoriacou obsah daňového tajomstva prišli do styku. Povinnosť zachovávať daňové tajomstvo okrem zamestnancov správca dane (vrátane bývalých zamestnancov) majú všetky osoby, ktoré sa akokoľvek dozvedeli informáciu tvoriacu daňové tajomstvo.

V odseku 6 ustanovenia sa navrhuje, v ktorých prípadoch sa oznámenie alebo sprístupnenie daňového tajomstva nepovažuje za porušenie daňového tajomstva. Okrem toho sa za porušenie daňového tajomstva nepovažuje sprístupnenie daňového tajomstva na základe písomného súhlasu toho daňového subjektu, ktorého sa daňové tajomstvo týka. Podľa navrhovaného ustanovenia sa nepovažuje za porušenie daňového tajomstva napr. zverejnenie zoznamu daňových dlžníkov, zoznam daňových subjektov, ktorým bola poskytnutá úľava a pod. Toto obmedzenie sa netýka prípadov, ak ide o zverejňovanie údajov o spáchaní daňového trestného činu, za spáchanie ktorého bol daňový subjekt právoplatne odsúdený.

V ustanovení sa zároveň navrhuje, aby daňové tajomstvo sprístupňoval alebo oznamoval riaditeľ daňového úradu, generálny riaditeľ daňového riaditeľstva, riaditeľ colného úradu, generálny riaditeľ colného riaditeľstva, minister financií a starosta obce, ako aj nimi poverení zamestnanci.

K § 12

Náklady, ktoré vznikli v súvislosti so správou daní s výnimkou nákladov, ktoré vznikli daňovému subjektu, hradí správca dane. Ide hlavne o ušlý zisk, svedočné, znalečné a obdobné výdavky, ktoré vznikli osobám tým, že sa na výzvu správca dane zúčastnili na úkonoch správy daní. Pokiaľ však náklady vznikli v dôsledku nečinnosti daňového subjektu alebo v dôsledku nesplnenia jeho zákonných povinností, navrhuje sa, aby správca dane zaviazal k ich úhrade daňový subjekt.

K § 13

V ustanovení sú upravené spôsoby, akými môžu byť urobené podania. Správca dane je povinný skúmať, či podanie daňového subjektu má všetky predpísané náležitosti, prípadne zákonom predpísanú formou. Podania v daňových veciach môžu byť urobené buď písomne alebo ústne do zápisnice. Daňový subjekt môže doručiť písomnosti aj elektronickými prostriedkami, a to prostredníctvom elektronickej podateľne, ústredného portálu verejnej správy a musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom; ak neboli podané týmto spôsobom, musia byť do piatich pracovných dní od odoslania doručené aj v listinnej forme. Rovnako je potrebné do piatich pracovných dní doručiť aj podania zaslané telefaxom. Ak by tak daňový subjekt neurobil, podanie by správca dane nemohol považovať za doručené. Z podania musí byť zrejmé kto ho podáva, čoho sa týka a čo sa navrhuje. Ak podanie daňového subjektu má nedostatky, ktoré znemožňujú správcovi dane objektívne a správne vo veci rozhodnúť, zašle správca dane daňovému subjektu výzvu, v ktorej určí lehotu na ich odstránenie. Ak daňový subjekt v lehote určenej správcom dane neodstráni nedostatky svojho podania, nepovažuje sa podanie za podané, o čom upovedomí správca dane daňový subjekt.

K § 14

V ustanovení sa uvádzajú osoby, ktoré majú povinnosť doručovať podania správcovi dane elektronickými prostriedkami. Zároveň je v ustanovení upravené, že prílohy podania nie je povinnosť doručovať elektronicky napr. ak ide o dôkazy, ktoré nemožno zaslať elektronicky.

K § 15

Povinnosť podať daňové priznanie patrí medzi základné povinnosti daňového subjektu, ktorému táto povinnosť vyplýva buď z osobitných hmotnoprávných predpisov, alebo na základe výzvy správcu dane. Daňové priznanie musí byť podané na predpísanom tlačíve; ak sa podáva elektronicky, tak v predpísanej forme. Ustanovenie upravuje, že v prípade, ak daňový subjekt daňové priznanie nepodá ani na výzvu správcu dane, správca dane je oprávnený určiť daňovému subjektu daň podľa pomôcok.

K § 16

Ustanovenie upravuje, že daňový subjekt pred lehotou na podanie daňového priznania môže podať opravné daňové priznanie, pričom pre vyrubenie dane je rozhodujúce toto opravné priznanie. Zároveň ale ustanovenie pripúšťa aj iný postup, ak tak ustanovuje osobitný predpis, ktorým je v uvedenom prípade zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku, podľa ktorého daňový subjekt môže podať opravné daňové priznanie do vydania rozhodnutia správcu dane o vyrubení dane i keď už lehota na podanie daňového priznania uplynula.

Ďalej v tomto ustanovení sa upravujú podmienky, za ktorých je daňový subjekt povinný podať dodatočné daňové priznanie. Zároveň je stanovená subjektívna lehota, v ktorej je povinný daňový subjekt dodatočné daňové priznanie podať a dodatočne priznanú daň aj zaplatiť. V prípade zistenia, že v podanom daňovom priznaní alebo hlásení uviedol nižšiu daňovú povinnosť alebo vyšší nadmerný odpočet alebo vyšší nárok na vrátenie dane (spotrebné dane), alebo nižšiu stratu, je daňový subjekt povinný podať dodatočné daňové priznanie a dodatočne priznanú daň zaplatiť. Lehota na podanie dodatočného priznania je stanovená do konca mesiaca nasledujúceho po tomto zistení. Povinnosť podať takéto dodatočné daňové priznanie trvá až do zániku práva vyrubiť daň.

Zároveň sa navrhuje, že daňový subjekt môže podať dodatočné daňové priznanie aj v prípade, ak zistí, že jeho daň mala byť nižšia alebo daňová strata vyššia ako bola uvedená v daňovom priznaní, alebo nárok na vrátenie nadmerného odpočtu alebo na vrátenie dane je nižší, ako bol uvedený v daňovom priznaní. V uvedených prípadoch dodatočné daňové priznanie môže daňový subjekt podať v lehote do štyroch rokov od konca roka v ktorom bol povinný podať daňové priznanie z dôvodu, aby správca dane mohol v lehote pre zánik práva vyrubiť daň vykonať daňovú kontrolu. Dodatočné daňové priznanie nemožno podať, ak bola daň určená správcom dane podľa pomôcok.

K § 17

Správca dane po predložení daňového priznania skontroluje jeho formálne náležitosti a ak zistí, že daňové priznanie, prípadne prílohy daňového priznania predložené daňovým subjektom vykazujú nedostatky, sú neúplné alebo nesprávne, vyzve daňový subjekt na odstránenie nedostatkov takéhoto podania. Účelom výzvy správcu dane (vytýkacie konanie) je snaha správcu dane odstrániť pochybnosti, ktoré má ohľadom správnosti, pravdivosti a úplnosti podaní realizovaných daňovým subjektom. Daňový subjekt, ktorý je na odstránenie nedostatkov správcom dane vyzvaný, môže pochybnosti odstrániť tým, že sa k nim vyjadrí, neúplné údaje doplní, nepravdivé údaje opraví, preukáže pravdivosť spochybnených údajov, prípadne vysvetlí vzniknuté nejasnosti. Vytýkacie konanie začína na základe výzvy správcu dane, v ktorej je zároveň pre daňový subjekt určená primeraná lehota na odstránenie pochybností. Vo výzve správca dane oznámi daňovému subjektu, v čom vznikli jeho pochybnosti k predloženým podaniam a dokladom, a poučí daňový subjekt o možných následkoch neuposlušnosti výzvy, ktorými je určenie dane podľa pomôcok, alebo vykonanie daňovej kontroly.

K § 18

Ustanovenie upravuje postup v prípade, ak daňový subjekt podá svoje podanie u správcu dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad a tento nie je vecne príslušný na prerokovanie a vydanie rozhodnutia; v takomto prípade je nepríslušný správca dane povinný bezodkladne postúpiť podanie príslušnému správcovi dane a upovedomiť daňový subjekt o tomto úkone. Ak je doručené správcovi dane podanie, ktorého vybavenie nepatrí do jeho pôsobnosti ani do pôsobnosti žiadneho správcu dane, takéto podanie sa vráti.

Ak bolo doručené podanie obci, na ktorého vybavenie nie je vecne alebo miestne príslušná, podanie vráti odosielateľovi.

K § 19

Podľa navrhovaného ustanovenia je správca dane povinný spísať zápisnicu vždy, keď vykoná s daňovým subjektom, prípadne s inou osobou ústne pojednávanie, a to aj v tom prípade, ak návrh zákona pri konkrétnom inštitúte daňového konania už túto povinnosť výslovne neuvádza.

V zápisnici z ústneho pojednávania správca dane musí zachytiť všetky právne významné skutočnosti, ktoré sú dôležité pre posúdenie a rozhodnutie v konkrétnej veci, najmä v nej musí zaznamenať označenie osôb, ktoré sa ústneho pojednávania zúčastnili, miesto a čas, kedy sa pojednávanie uskutočnilo, predmet pojednávania, označenie dôkazov predložených na ústnom pojednávaní a súvislé opísanie priebehu pojednávania.

Ďalej sú v tomto ustanovení uvedené náležitosti zápisnice, pričom zápisnica o ústnom pojednávaní môže obsahovať aj iné skutočnosti z ústneho pojednávania.

V ustanovení je uložená povinnosť zamestnancovi správcu dane písomne zaznamenať rôzne skutočnosti, týkajúce sa správy daní, najmä oznámenia, poznámky, telefonické oznámenia a iné úkony, ktoré zamestnanec správcu dane vykonáva zvyčajne bez bezprostredného kontaktu s daňovým subjektom. Úradný záznam je povinný podpísať ten zamestnanec správcu dane, ktorý ho vyhotovil, pričom je povinný uviesť v ňom dátum, prípadne aj čas, kedy úradný záznam spísal, prípadne odkaz na zdroj informácie, ktorá je v ňom zachytená.

K § 20

Ak je pri správe daní nevyhnutá osobná účasť daňového subjektu lebo inej osoby, je správca dane oprávnený tieto osoby písomne predvolať a v predvolaní ich upozorniť na následky nedostavenia sa (napr. uloženie pokuty). Správca dane môže nariadiť predvedenie predvolanej osoby, ak sa táto ani po opakovanom predvolaní bez náležitého ospravedlnenia alebo bez vážnych dôvodov na ústne konanie nedostavila. O jej predvedenie požiada správca dane príslušný útvar Policajného zboru SR; colný orgán predvedie predvolanú osobu.

K § 21

Podľa navrhovaného ustanovenia sa dáva možnosť, aby príslušný správca dane požiadal o vykonanie určitého procesného úkonu iného správcu dane, ktorý je vecne príslušný, ak by požadovaný úkon mohol vykonať rýchlejšie alebo hospodárnejšie (napr. vypočutie svedka). Pokiaľ dožiadaný správca dane zo závažných dôvodov dožiadaný úkon vykonať nemôže, oznámi bezodkladne túto skutočnosť príslušnému správcovi dane. Ustanovenie ďalej upravuje, že o prípadných sporoch spočívajúcich v námietke opodstatnenosti rozhoduje druhostupňový orgán.

K § 22

Týmto ustanovením je upravené, že ak sa vyskytne pri správe daní otázka, ktorá nepatrí do kompetencie správcu dane, môže si správca dane o tejto otázke urobiť úsudok, inak je viazaný rozhodnutím príslušného orgánu. Zákon vylučuje možnosť úsudku o tom, či a kým bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo o osobnom stave občana.

K § 23

Podľa tohto ustanovenia sa umožňuje daňovému subjektu alebo jeho zástupcovi nazrieť do spisu,

týkajúceho sa jeho daňových povinností. O nazretí do spisu správca dane vyhotoví úradný záznam a založí ho do spisu. Na žiadosť daňového subjektu zo spisového materiálu, do ktorého daňový subjekt môže nazrieť, urobí správca dane fotokópie a osvedčí ich zhodu s originálom a vydá ich daňovému subjektu. V prípade elektronického podania sa podanie prevedie do papierovej formy (vytlačí) a osvedčí sa zhoda s elektronickým podaním. Vyhotovenie fotokópie a osvedčenie zhody podlieha správne poplatku podľa položiek zákona o správnych poplatkoch. Do spisov daňových subjektov môže nazerať verejný ochranca práv v súvislosti v výkone jeho pôsobnosti.

K § 24

Dokazovanie vedie správca dane ale dôkazné bremeno v daňovom konaní má daňový subjekt, ktorý je zo zákona povinný preukázať všetky skutočnosti, ktoré uvádza v daňovom priznaní a v ďalších podaniach, alebo tie skutočnosti, na preukázanie ktorých je správcom dane vyzvaný. Taktiež preukazuje vierohodnosť, správnosť alebo úplnosť povinných evidencií alebo záznamov, ktoré je povinný viesť.

Správca dane nie je pri dokazovaní viazaný iba návrhmi daňových subjektov, je však povinný zistiť skutkový stav veci čo najúplnejšie. Výpočet dôkazov nie je v navrhovanom ustanovení taxatívny a zahŕňa len tie najdôležitejšie dôkazy, napr. podania daňového subjektu, protokoly o daňovej kontrole, svedecké výpovede, znalecké posudky, rôzne listiny a doklady, zápisnice o obhliadke a iné.

K § 25

Podľa navrhovaného ustanovenia je na účely správy daní každý povinný vypovedať ako svedok o dôležitých okolnostiach týkajúcich sa iných osôb, ak sú mu známe. Výsluch svedka sa môže uskutočniť buď z podnetu správcu dane, z podnetu daňového subjektu, ako aj z podnetu inej osoby. Výpoveď svedka je dôkazom. Pred začiatkom výsluchu je správca dane povinný zistiť totožnosť svedka a poučiť ho o práve odoprieť výpoveď, o povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamlčať, ako aj o následkoch neúplnej alebo nepravdivej výpovede. Tiež je povinný poučiť ho o povinnosti zachovávať daňové tajomstvo a o právnych dôsledkoch porušenia tejto povinnosti. Pokiaľ by svedok nevypovedal alebo by dôležitú informáciu zamlčal, mohol by sa dopustiť priestupku, za ktorý by mu mohla byť uložená pokuta podľa zákona o priestupkoch. Svedok môže odoprieť výpoveď v prípade, ak by spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám a nesmie byť vypočúvaný o skutočnostiach, ktoré sú utajovanými skutočnosťami alebo na ktoré sa vzťahuje zákonná povinnosť mlčanlivosti.

K § 26

V ustanovení je upravená súčinnosť iných osôb. Povinnosť súčinnosti iných osôb sa týka pomerne širokého okruhu osôb, ktorý je v návrhu ustanovenia vymedzený demonštratívnym spôsobom. Medzi osoby, ktorým sa nariaďuje povinnosť súčinnosti patria predovšetkým súdy, iné štátne orgány, orgány územnej samosprávy, notári, banky, pošty, orgány spojov, vydavateľia tlače, zdravotné poisťovne, atď. Je tu ustanovené, kto poskytuje súčinnosť zo zákona a kto na výzvu správcu dane.

K § 27

Ustanovenie upravuje všeobecné pravidlá pre počítanie lehôt, v ktorých má daňový subjekt povinnosť plnenia. Zároveň ustanovuje, že ak nie je pre niektorý úkon stanovená lehota, určí ju správca dane, pričom lehotu kratšiu ako 8 dní môže správca dane určiť celkom výnimočne pre jednoduché alebo osobitne naliehavé úkony. Ustanovenie upravuje, že do lehoty sa nezapočítava deň, kedy došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, ďalej upravuje počítanie lehôt, ak sú určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov a tiež upravuje, že ak prípadne posledný deň lehoty na sobotu, nedeľu alebo na deň pracovného pokoja, posúva sa lehota plnenia na najbližší pracovný deň. Taktiež je tu upravené, že ak je v posledný deň lehoty vykonaný úkon u správcu dane alebo urobené podanie v posledný deň na pošte alebo prijaté elektronickými prostriedkami, považuje sa lehota za zachovanú. Ak by však nastali pri preukazovaní pochybnosti, považuje sa lehota za zachovanú kým sa nepreukáže opak.

K § 28

Ustanovenie umožňuje, aby pred uplynutím lehoty na žiadosť daňového subjektu správca dane určenú lehotu predĺžil, pričom ustanovuje, že nie je možné predĺžiť lehotu o dlhšiu dobu, než o akú daňový subjekt žiada alebo je stanovená v zákone. Ustanovuje sa, že ak správca dane nedoručí rozhodnutie o žiadosti o predĺženie lehoty do 30 dní od začatia konania o predĺžení lehoty, považuje sa lehota za predĺženú.

K § 29

Ustanovenie umožňuje správcovi dane aby na žiadosť daňového subjektu z dôležitých dôvodov odpustil už zmeškanú lehotu. Odpustenie zmeškanej lehoty je však viazané na splnenie zákonom ustanovených podmienok. Žiadosť musí byť podaná do 30 dní odo dňa, kedy odpadli dôvody zmeškania pôvodnej lehoty a v tejto lehote musí byť urobený aj zmeškaný úkon. Zmeškanie lehoty nie je možné odpustiť, ak uplynul od posledného dňa pôvodnej lehoty jeden rok.

K § 30

Ustanovenie upravuje, že správca dane doručuje svoje písomnosti prednostne elektronickými prostriedkami, a svojimi zamestnancami. Ak takto nemožno doručiť písomnosti, doručujú sa prostredníctvom poskytovateľa poštových služieb, iného orgánu podľa osobitného predpisu alebo verejnou vyhláškou. Ďalej je upravené, že ak má adresát zástupcu s plnomocenstvom pre celú správu daní, doručujú sa písomnosti len tomuto zástupcovi. Zároveň bolo potrebné upraviť, že v prípade bezdôvodného odmietnutia prijatia písomnosti adresátom sa považuje písomnosť za doručенú v deň odmietnutia prijatia písomnosti adresátom. V ustanovení sa upravuje miesto doručenia tak, že ak daňový subjekt neoznámí správcovi dane miesto doručenia, písomnosti sa budú doručovať, ak ide o fyzickú osobu, na adresu jej trvalého pobytu a ak ide o právnickú osobu, na adresu jej sídla.

K § 31

Podľa navrhovaného ustanovenia sa do vlastných rúk doručujú písomnosti, o ktorých tak stanovuje zákon, alebo keď je deň doručenia rozhodujúci pre začiatok plynutia lehoty alebo ak tak určí správca dane.

Ustanovenie ďalej upravuje doručovanie fyzickej osobe a právnickej osobe.

Ak písomnosť určenú do vlastných rúk nemožno doručiť na adresu, ktorú nahlásil daňový subjekt (napr. neexistujúca adresa), považuje sa písomnosť za doručенú v deň jej vrátenia správcovi dane.

K § 32

Elektronické doručovanie, ako prioritná forma doručovania písomností správcu dane daňovému subjektu, bude koncipované na báze doručovania v uzavretej sieti. To znamená, že každému daňovému subjektu, ktorý bude so správcom dane komunikovať elektronicky, bude vytvorená dátová schránka, do ktorej budú písomnosti doručované. Do dátovej schránky sa daňový subjekt dostane len po zadaní jedinečných prístupových kódov, čím bude zabezpečená ochrana informácií, ktoré sa budú v dátovej schránke nachádzať.

Písomnosti, ktoré budú elektronicky doručované budú musieť byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom v súlade so zákonom č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V zákone je navrhnutá fikcia doručenia, a to prijatím dokumentu, jeho otvorením v dátovej schránke, resp. márnym uplynutím lehoty.

V záujme dosiahnutia čo najväčšej efektivity elektronického doručovania sa táto forma považuje za doručovanie do vlastných rúk. Doručenie písomnosti konkrétnej fyzickej alebo právnickej osobe, ktorej bude písomnosť adresovaná bude zabezpečené prostredníctvom autorizovaného prístupu daňového subjektu do svojej dátovej schránky.

Podrobné podmienky používania dátovej schránky budú súčasťou podmienok využívania elektronických služieb, ktoré zverejní Ministerstvo financií SR, Daňové riaditeľstvo SR a Colné riaditeľstvo SR na svojich internetových stránkach.

Správca dane nie je jediným orgánom, ktorý vyžaduje elektronickú komunikáciu. Napr. sociálna poisťovňa vyžaduje elektronickú komunikáciu pri výbere poistného a pri registrácii ich zamestnancov výlučne elektronickou formou pri všetkých zamestnávateľoch zamestnávajúcich 9 a viac pracovníkov. Elektronickú komunikáciu postupne vyžaduje colná správa. Elektronická komunikácia sa rozširuje aj do ostatných oblastí, umožní získať aktuálne informácie zo všetkých oblastí vrátane oblastí daní. Už v súčasnosti prevažná časť platiteľov dane využíva elektronickú komunikáciu na zasielanie prehľadov a hlásení, a teda tejto skupine subjektov nevzniknú dodatočné náklady na elektronické predkladanie tlačív.

K § 33

Na rozvoj elektronickej komunikácie v spoločnosti reaguje legislatívna úprava správy daní zavedením elektronických služieb poskytovaných pri správe daní daňovými a colnými orgánmi. Tieto služby budú daňovému subjektu sprístupnené prostredníctvom internetu, a to vytvorením tzv. osobnej internetovej zóny daňového subjektu, v ktorej by mal nájsť všetky relevantné informácie v súvislosti s jeho postavením pri správe daní.

V ustanovení je uvedený zoznam služieb, ktorý budú daňové a colné orgány povinné daňovému subjektu na jeho žiadosť poskytnúť. Poslednou kategóriou je katalóg služieb, v ktorom budú uvedené mimoriadne služby, ktoré budú daňové a colné orgány na žiadosť daňového subjektu poskytovať a ich počet by sa mal meniť v súvislosti s vedecko-technickým vývojom spoločnosti. Pôjde najmä o zasielanie notifikácií prostredníctvom emailu alebo SMS o termínoch, ktoré je daňový subjekt povinný plniť, o zmenách právnych predpisov, sledovanie procesu vybavovania podaní daňového subjektu a pod.

Podrobnosti o poskytovaní elektronických služieb, zverejní Ministerstvo financií SR, Daňové riaditeľstvo SR a Colné riaditeľstvo SR na svojich internetových stránkach.

K § 34

V ustanovení je upravené doručovanie na územie členských štátov mimo územia. Ak je správcovi dane známa adresa alebo sídlo daňového subjektu, správca dane doručuje písomnosť priamo na túto adresu; písomnosť určená do vlastných rúk sa doručuje prostredníctvom medzinárodnej návratky. Písomnosti určené daňovému subjektu na územie európskeho spoločenstva je možné doručovať aj prostredníctvom medzinárodného dožiadania tak, ako to upravujú osobitné predpisy a právne akty Európskej únie.

K § 35

Ďalším zo spôsobov doručovania je doručovanie verejnou vyhláškou. Verejnou vyhláškou sa doručujú písomnosti fyzickej osobe, ktorá nemá oprávnenie na podnikanie, alebo nie je registrovaná u správcu dane a tiež právnickej osobe, ktorá nemá povinnosť registrácie. Verejná vyhláška o doručovaní písomnosti sa vyvesí prostredníctvom obce v mieste posledného pobytu adresáta po dobu 15 dní s presným označením písomnosti. Obec potvrdí dobu vyvesenia, pričom posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia. Oznámenie vyvesí správca dane aj vo svojom sídle.

K § 36

Ustanovenie upravuje vyhľadávaciu činnosť správcu dane, ktorú vykonáva i bez súčinnosti s daňovým subjektom. Táto činnosť spočíva hlavne vo vyhľadávaní neregistrovaných daňových subjektov, overovaní úplnosti a správnosti registrácie. Správca dane tiež môže urobiť potrebné opatrenia ak zistí, že daňový subjekt prestal vykonávať činnosť (napr. nepreberá poštu, neplní oznamovaciu povinnosť, nepodáva daňové priznanie) napríklad vykoná daňovú kontrolu, alebo využije inštitút zabezpečenia - predbežné opatrenie.

K § 37

Navrhované ustanovenie upravuje právomoci správcu dane pri miestnom zisťovaní, bez ktorých by nebolo možné zabezpečiť riadny výkon správy daní. Pri výkone miestneho zisťovania ukladá

zamestnancovi správcu dane preukázať sa služobným preukazom, okrem zamestnanca správcu dane, ktorým je obec a colníka v služobnej rovnošate. Rovnako im ukladá povinnosť o výsledkoch miestneho zisťovania spísať zápisnicu z miestneho zisťovania alebo úradný záznam, podľa toho či sa miestneho zisťovania zúčastní daňový subjekt alebo iná osoba alebo ich zamestnanci. Ak sa miestneho zisťovania nezúčastní daňový subjekt alebo iná osoba alebo ich zamestnanci, spisuje správca dane úradný záznam. Ak sa však zabezpečí vec, je správca dane povinný vždy odovzdať zápisnicu osobe, ktorej veci zabezpečil.

K § 38

V návrhu sa ustanovujú práva správcu dane pri výkone miestneho zisťovania. Zamestnanec správcu dane má právo napríklad na neobmedzený prístup na pozemky, do prevádzkových priestorov, do bytu slúžiaceho na podnikanie, k účtovným dokladom alebo iným informáciám a písomnostiam. Taktiež má právo si vyžiadať alebo vyhotoviť na náklady daňového subjektu kópie týchto písomností. Správca dane má právo na informácie o používaných programoch výpočtovej techniky. Colný úrad a daňový úrad môžu vykonávať miestne zisťovanie aj na miestach, kde dochádza k predaju tovaru. V týchto prípadoch je daňový subjekt povinný tovar v nezmenenom stave prevziať späť a vrátiť zaplatenú cenu. Prevzatie dokladov a iných vecí zamestnanec správcu dane potvrdí pri ich prevzatí a je povinný ich vrátiť do 30 dní od predloženia posledného dokladu alebo inej veci. Ak je potrebné vykonať vonkajšiu expertízu alebo poskytnúť doklady a veci na účely trestného konania, 30-dňovú lehotu môže druhostupňový orgán primerane predĺžiť a to aj opakovane. O tejto skutočnosti musí správca dane písomne upovedomiť osobu, u ktorej sa vykonáva miestne zisťovanie.

K § 39

Toto ustanovenie vymedzuje daňovému subjektu alebo inej osobe povinnosti, ktoré sú povinné splniť pri výkone miestneho zisťovania správcom dane. Ide napríklad o poskytnutie súčinnosti, podanie vysvetlení, zapožičanie dokladov, odobratie vzoriek a podobne. Ak daňový subjekt vykonáva činnosť mimo svojho obvyklého pracoviska je povinný predložiť oprávnenie na podnikanie a preukázať svoju totožnosť príslušným osobným dokladom, ak ide o fyzickú osobu alebo zamestnanca právnickej osoby.

K § 40

Ak daňový subjekt nevie preukázať spôsob nadobudnutia vecí, ich cenu, kvalitu alebo nevie preukázať riadne usporiadanie finančných povinností súvisiacich s dovozom alebo nákupom vecí, zamestnanec správcu dane môže pristúpiť k zabezpečeniu takýchto vecí za účelom riadneho preukázania skutočností potrebných pre správu daní. Ustanovuje sa povinnosť správcovi dane a daňovému subjektu opatrovať zabezpečené veci, prípadne dopravný prostriedok, a v prípade, že ich nemožno riadne zabezpečiť, správca dane ich nechá previezť na vhodné miesto na náklady ich majiteľa alebo držiteľa. Ak sa zabezpečí vec, ktorej vlastník alebo držiteľ nie je známy, rozhodnutie o zabezpečení takejto veci sa zverejní na úradnej tabuli správcu dane po dobu 60 dní. Ak sa v tejto lehote nezistí vlastník alebo držiteľ, zabezpečená vec v deň nasledujúci po uplynutí lehoty uverejnenia rozhodnutia o jej zabezpečení sa stane majetkom štátu.

K § 41

O zabezpečení tovaru, veci vydá správca dane rozhodnutie, voči ktorému sa možno odvolať. Veci uvedené v rozhodnutí správcu dane, je potrebné riadne opatriť, zabezpečiť, prípadne previezť a uschovať v priestoroch určených správcom dane. Ak daňový subjekt do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení odstráni pochybnosti, vydá správca dane rozhodnutie o zrušení rozhodnutia o zabezpečení veci. Rozhodnutie je právoplatné dňom jeho vydania a nemožno sa proti nemu odvolať.

K § 42

Podľa tohto ustanovenia postupuje správca dane v prípade, ak daňový subjekt v lehote do 15 dní od

právoplatnosti rozhodnutia o zabezpečení veci neodstráni pochybnosti, ktoré viedli k jej zabezpečeniu, prepadá táto vec v prospech štátu a správca dane je o tejto skutočnosti povinný vydať rozhodnutie. Ak je vec nepatrnej hodnoty, t. j. jej hodnota je menej ako 200 eur, správca dane predá vec (okrem dopravného prostriedku) v komisionálnom predaji. Vec v hodnote vyššej ako 200 eur správca dane predá na dražbe. Pokiaľ ide o ocenenie zabezpečenej veci vykoná sa cenou bežne používanou na trhu pri zohľadnení miesta a času.

K § 43

Návrh tohto ustanovenia určuje použitie výťažku z predaja zabezpečenej a prepadnutej veci. Výťažok sa použije na náklady spojené so zabezpečením a uschovaním veci, na úhradu daní v poradí podľa § 55 a na úhradu nedoplatkov súvisiacich so štátnym rozpočtom, štátnymi fondami, ako i rozpočtami obcí. Ak po tomto použití zostane výťažok, pripadá štátu. Pri niektorých veciach, ktoré nie je možné predáť, ani inak speňažiť, napr. zhabané neokolkované cigarety, určí správca dane spôsob ich zničenia prostredníctvom komisie vymenovanej na tento konkrétny účel. Táto komisia je prítomná pri zničení týchto vecí, o čom spíše zápisnicu.

K § 44

Účelom daňovej kontroly je overiť skutočnosti a údaje rozhodujúce pre správne určenie dane alebo dodržiavanie osobitných predpisov. Daňovú kontrolu môže vykonať ktorýkoľvek správca dane (zamestnanec správcu dane) ktorý má poverenie na vykonanie daňovej kontroly. Správca dane môže daňovú kontrolu vykonať aj v byte, ktorý daňový subjekt používa tiež na podnikanie. Uvedené ustanovenie umožňuje správcovi dane vykonať u toho istého daňového subjektu daňovú kontrolu aj opätovne (to zn. viackrát), ak sú splnené zákonné podmienky.

K § 45

V zmysle základných zásad správy daní upravuje toto ustanovenie práva a povinnosti daňových subjektov pri daňovej kontrole.

K § 46

Podľa návrhu zákona správca dane môže začať daňovú kontrolu v deň uvedený v oznámení o začatí daňovej kontroly alebo v deň dňom spísania zápisnice o jej začatí s kontrolovaným daňovým subjektom alebo dňom, ktorý daňový subjekt dohodne so správcou dane, ak mu deň určený v oznámení nevyhovuje. Kontrola však nesmie začať neskôr ako 40 dní od doručenia oznámenia o daňovej kontrole. V ustanovení sú upravené náležitosti, ktoré musí obsahovať oznámenie o začatí daňovej kontroly.

Podľa odseku 2, ak sa vykonáva kontrola oprávnenosti nadmerného odpočtu daňová kontrola začína v deň spísania zápisnice s kontrolovaným daňovým subjektom alebo v deň uvedený v oznámení správcu dane.

V odseku 3 je ustanovené v ktorých prípadoch je možné začať daňovú kontrolu aj bez oznámenia.

Podľa odseku 4 má správca dane možnosť rozšíriť výkon daňovej kontroly o iné zdaňovacie obdobie, alebo iné účtovné obdobie alebo o inú daň.

V zápisnici o začatí daňovej kontroly alebo v oznámení o daňovej kontrole správca dane určí daňovému subjektu lehotu na predloženie dokladov a iných vecí potrebných pre výkon daňovej kontroly. Prevzatie predložených dokladov a iných vecí je zamestnanec správcu dane povinný písomne potvrdiť. Správca dane tieto doklady a iné veci vráti kontrolovanému daňovému subjektu najneskôr do 30 dní od predloženia posledného dokladu alebo inej veci. Túto lehotu môže predĺžiť druhostupňový orgán.

V odseku 7 sa ustanovuje postup, ak správca dane daňovou kontrolou zistí rozdiel v sume, ktorú mal daňový subjekt zaplatiť alebo vykázať podľa daňových zákonov (napríklad zákon o dani z príjmov) alebo na ktorú si uplatnil nárok podľa daňových zákonov (napríklad zákon o dani z pridanej hodnoty alebo zákony o spotrebných daniach). Uvedené ustanovenie taktiež upravuje postup správcu dane, ak rozdiel nezistí.

Daňová kontrola je ukončená dňom doručenia protokolu kontrolovanému daňovému subjektu alebo jeho zástupcovi alebo dňom doručenia oznámenia o začatí určenia dane podľa pomôcok.

K § 47

V tomto ustanovení sú určené náležitosti protokolu z daňovej kontroly.

K § 48

Správca dane môže určiť daň podľa pomôcok v prípadoch, ktoré sú ustanovené v odseku 1. V návrhu tohto ustanovenia sú vymenované niektoré pomôcky, ktoré môže správca dane použiť pri určení dane, napríklad rôzne listiny, znalecké posudky a pod. V tomto ustanovení sa zároveň určuje dokedy môže daňový subjekt predložiť účtovné doklady a iné doklady správcovi dane, ktoré tento môže využiť ako pomôcky. Správca dane je povinný prihliadať aj na výhody, ktoré si daňový subjekt neuplatnil.

K § 49

O určení dane podľa pomôcok správca dane vyhotoví protokol, na ktorého obsah sa primerane vzťahuje ustanovenie o protokole z daňovej kontroly. Určenie dane podľa pomôcok je ukončené dňom doručenia protokolu daňovému subjektu alebo jeho zástupcovi.

K § 50

Inštitútom predbežného opatrenia správca dane počas daňovej kontroly ako aj počas miestneho zisťovania obmedzuje dispozičné právo daňového subjektu s jeho majetkom. Týmto ustanovením si správca dane predovšetkým zabezpečuje majetok, resp. finančné prostriedky, na zaplatenie dane. Správca dane počas daňovej kontroly obmedzuje dispozičné právo kontrolovaného daňového subjektu s jeho majetkom. Predbežné opatrenie ukladá správca dane rozhodnutím, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Pokiaľ by daňový subjekt konal v rozpore s obmedzením uloženým v rozhodnutí o predbežnom opatrení, jeho úkony by boli zo zákona neplatné. Ak pominie dôvod, pre ktorý bolo predbežné opatrenie uložené, správca dane toto opatrenie zruší. Ak pominul dôvod len čiastočne, správca dane predbežné opatrenie zruší len sčasti. Ak bola daň alebo daňový nedoplatok zaplatený, predbežné opatrenie stráca účinnosť, o tom správca dane upovedomí daňový subjekt.

K § 51

Navrhovaným ustanovením sa umožňuje, aby správca dane uložil daňovému subjektu osobitnú povinnosť nad rámec zákonom uložených povinností. Záznamová povinnosť má evidenčný charakter ovplyvňujúci správne určenie dane. O uložení záznamovej povinnosti rozhoduje správca dane rozhodnutím, proti ktorému nie je možné podať odvolanie. Ak sa zmenili alebo odpadli dôvody ktoré viedli k uloženiu záznamovej povinnosti správca dane z vlastného podnetu alebo na návrh daňového subjektu záznamovú povinnosť zruší alebo zmení. Zároveň ustanovenie dáva možnosť správcovi dane aby plnenie záznamovej povinnosti priebežne kontroloval a ukladal povinnosť odstránenia nedostatkov.

K § 52

Podľa navrhovaného ustanovenia daňové riaditeľstvo a colné riaditeľstvo má povinnosť vypracúvať zoznam daňových dlžníkov o stave nedoplatkov o odkladoch a splátkach a o povolenej úľave alebo odpustení za účelom jeho zverejnenia, na internetovej stránke daňového riaditeľstva a colného riaditeľstva. Takéto zoznamy môže zverejniť aj správca dane ktorým je obec, a to buď na internetovej stránke obce alebo na mieste obvyklom na zverejňovanie informácií obcou.

Dňové úrady a colné úrady zverejňujú aj zoznam daňových subjektov registrovaných pre daň z pridanej hodnoty a pre spotrebné dane; tieto zoznamy priebežne aktualizujú.

K § 53

Ustanovenie upravuje povinnosť správcu dane poskytovať zo svojej evidencie na žiadosť fyzickej

osoby alebo právnickej osoby informácie o inom daňovom subjekte a to výšku povoleného odkladu alebo povoleného platenia dane v splátkach ako aj informáciu o tom, či iný daňový subjekt je registrovaný a tiež jeho registračné číslo. Daňové riaditeľstvo na žiadosť daňového subjektu oznámi, či je iná osoba registrovaná pre daň z pridanej hodnoty alebo pre spotrebnú daň v inom členskom štáte Európskej únie a tiež oznámi, či identifikačné číslo uvedené v žiadosti bolo inej osobe pridelené.

V prípade vydávania potvrdenia o stave osobného účtu daňového subjektu sa na tomto potvrdení uvádzajú aj daňové nedoplatky, ktoré správca dane postúpil podľa § 86, ak tieto nedoplatky u právnickej osoby, ktorej boli postúpené, nezanikli; na tento účel sa aj tieto nedoplatky považujú za daňové nedoplatky.

K § 54

Podľa uvedeného ustanovenia správca dane vydá na žiadosť daňovému subjektu súhlas s návrhom na výmaz z obchodného registra, ak tento nemá nedoplatky a správca dane nemá pohľadávku voči daňovému subjektu. Súčasne sa v tomto ustanovení uvádza, že na uvedený účel sa za daňový nedoplatok považuje aj daňový nedoplatok, ktorý bol postúpený podľa § 86, ak tento nedoplatok u právnickej osoby, ktorej bol postúpený, v čase vydania potvrdenia nezanikol.

K § 55

Uvedené ustanovenie upravuje, že daň sa platí v eurách a spôsob akým je možné platbu vykonať. Pri platení sa bude postupovať podľa opatrenia Ministerstva financií SR, ktoré sa vyhlasuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

V ustanovení sa navrhuje, aby sa neoznačená prijatá platba použila na úhradu dane s najstarším dátumom splatnosti v čase prijatia platby. V prípade, že v čase prijatia platby existuje viac daní s rovnakým dátumom splatnosti, prijatá platba sa použije na úhradu týchto daní podľa ich výšky vzostupne (od najnižšej po najvyššiu). Ďalej sa ustanovuje povinnosť prijať každú platbu a spôsob, ako bude správca dane s ňou zaobchádzať, vrátane prípadného vrátenia platby.

Ustanovenie upravuje, ktorý deň sa považuje za deň platby pri platbe v hotovosti, pri bezhotovostnom platobnom styku a pri preúčtovaní preplatku.

K § 56

Ustanovením sa navrhuje, aby daňové riaditeľstvo a colné riaditeľstvo sprístupnilo prostredníctvom elektronických služieb výpis z osobného účtu daňového subjektu. Ak daňový subjekt zistí na svojom osobnom účte nezrovnalosti, môže podať námietku.

K § 57

Navrhované ustanovenie pojednáva o postupe správcu dane a daňového subjektu v prípade povolenia odkladu platenia dane alebo platenia dane v splátkach v prípade, ak daňový subjekt nemá dostatok finančných prostriedkov na jednorazovú úhradu dane alebo rozdielu dane v lehote splatnosti. Správca dane môže povoliť odklad platenia dane alebo povolenie platenia dane v splátkach, len ak bude dlžná suma zabezpečená napr. záložným právom. Odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach môže byť povolený najviac 24 mesiacov odo dňa splatnosti dane. Daňový subjekt je povinný za dobu odkladu alebo povolenia splátok zaplatiť úrok. Vzhľadom na to, že v súčasnosti je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky nízka, navrhuje sa pri výpočte úroku namiesto základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky použiť ročnú úrokovú sadzbu 10%.

K § 58

Ustanovenie upravuje, že daňové konanie môže začať na návrh daňového subjektu, a to dňom doručenia podania daňového subjektu alebo v deň keď daňový subjekt doplnil na výzvu príslušného orgánu svoje podanie. Tiež môže daňové konanie začať z podnetu orgánu príslušného konať vo veci

a to dňom, keď tento orgán vykonal voči daňovému subjektu prvý úkon. Pre daňové konanie je rozhodujúci obsah podania i keby bolo nesprávne označené.

K § 59

Ustanovenie presne vymedzuje pojem účastník daňového konania vzhľadom na to, že len účastníkom konania môže správca dane uložiť splnenie určitej povinnosti alebo priznať nejaké právo. Účastníkmi daňového konania sú daňové subjekty ale aj iné osoby za predpokladu, že ich správca dane na daňové konanie prizve. Takýmito osobami sú najčastejšie svedkovia, znalci, tlmočníci, poddlžníci. Účastníkom daňového konania nie je správca dane, ktorý daňové konanie uskutočňuje, a to ani v prípade, ak je jeho rozhodnutie preskúmané v rámci odvolacieho konania.

K § 60

Ustanovenie upravuje vylúčenie zamestnanca správcu dane z dôvodu zaujatosti. Zaujatosťou vo všeobecnosti možno rozumieť určitý pomer zamestnanca správcu dane k daňovému subjektu, alebo veci, ktorá je predmetom konania. Dôvodom vylúčenia je aj účasť zamestnanca na konaní v tej istej veci pred orgánom iného stupňa.

Povinnosť oznámiť skutočnosti, nasvedčujúce o zaujatosti zamestnanca správcu dane má okrem daňového subjektu aj zamestnanec, ktorý sa na konaní zúčastňuje, pričom zákon o správe daní vyžaduje neodkladné oznámenie týchto pochybností.

Pochybnosti o zaujatosti zamestnanca správcu dane sa oznamujú jeho priamo nadriadenému vedúcemu zamestnancovi, ktorý o vylúčení zamestnanca rozhodne. V prípade, že bola vznesená námietka zaujatosti vedúceho zamestnanca správcu dane, rozhodne o jeho vylúčení vedúci zamestnanec druhostupňového orgánu.

Pokiaľ vznikli u zamestnanca pochybnosti o jeho nezaujatosti, je tento zamestnanec oprávnený vykonať do doby, než bude o jeho nezaujatosti rozhodnuté, len nevyhnutné úkony, t. j. také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad.

O vylúčení, prípadne nevylúčení zamestnanca správcu dane z daňového konania rozhoduje príslušný vedúci zamestnanec rozhodnutím, proti ktorému nemožno podať riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. V prípade zaujatosti vedúceho zamestnanca, ktorý nemá nadriadeného, rozhodne druhostupňový orgán. Ak ide o daňové riaditeľstvo alebo colné riaditeľstvo rozhodne ministerstvo financií. Námietku zaujatosti nemožno podať proti riaditeľovi daňového riaditeľstva a colného riaditeľstva a proti starostovi obce.

K § 61

Ustanovenie oprávňuje správcu dane prerušiť daňové konanie ak začalo konanie o predbežnej otázke alebo o inej skutočnosti rozhodujúcej na vydanie rozhodnutia, alebo je potrebné získať informácie prostredníctvom príslušného orgánu v zahraničí podľa osobitného predpisu. Pokiaľ sa vyskytnú dôležité dôvody na strane účastníkov konania, správca dane môže konanie prerušiť, ak to účastníci konania zhodne navrhnú, avšak v tomto prípade tak správca dane môže urobiť najviac na dobu 30 dní. Len čo pominú dôvody, pre ktoré bolo daňové konanie prerušené, správca dane pokračuje v daňovom konaní a upovedomí o tom účastníka konania.

Význam inštitútu prerušenia konania spočíva predovšetkým v tom, že v čase prerušenia konania lehoty podľa zákona o správe daní neplynú, (napríklad lehota na zánik práva vyrubiť daň), lehoty podľa osobitných zákonov však plynú, a preto je potrebné v daňovom konaní na to prihliadať.

K § 62

V zmysle právnej úpravy inštitútu zastavenia konania správca dane je povinný zastaviť daňové konanie v prípade, ak nastane niektorá zo skutočností taxatívne vymenovaných v odseku 1 tohto ustanovenia, a to v ktoromkoľvek štádiu konania. Dôvodom pre zastavenie konania môže byť napr. zistenie, že navrhovateľ nie je oprávnenou osobou.

K § 63

Výsledkom daňového konania je vydanie rozhodnutia, v ktorom správca dane ukladá daňovému subjektu povinnosti a priznáva práva. Rozhodnutie musí obsahovať formálne náležitosti uvedené v odseku 3 písm. a) až c), a f), ďalej výrok, odôvodnenie a poučenie. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa navrhovateľovi vyhovuje v plnom rozsahu. Poučenie sa neuvádza napríklad v osvedčení o registrácii. Ďalej toto ustanovenie definuje právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia, ktorých rozlišovanie je pre prax veľmi dôležité.

K § 64

Nulitné rozhodnutie je novým inštitútom zavedeným do procesu správy daní. Nulitné rozhodnutie nezaväzuje na plnenie povinností ani nepriznáva žiadne práva, pretože sa naň hľadí ako keby nebolo vôbec vydané, ide o tzv. paakt. O nulite vydáva deklaratórne rozhodnutie druhostupňový orgán. Rozhodnutie o nulite rozhodnutia a o nulite nadväzujúcich rozhodnutí možno spojiť. Ustanovuje sa, ktoré rozhodnutia sú nulitné a zároveň je upravené, kto posudzuje nulitu rozhodnutia. Ak sa podnet posúdi ako neopodstatnený, oznámi sa táto skutočnosť podávateľovi.

K § 65

V tomto ustanovení sú určené lehoty na rozhodnutie v daňovom konaní. Ak to povaha vecí pripúšťa a je tak možné urobiť na základe dokladov predložených daňovým subjektom rozhodne príslušný orgán bezodkladne, najneskôr do ôsmich dní; inak v lehote 30 dní odo dňa začatia konania, pre zložité prípady je lehota ustanovená na 60 dní. Ak však nemôže orgán príslušný na rozhodnutie z objektívnych príčin rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť druhostupňový orgán, prípadne minister. O predĺžení lehoty je orgán príslušný na rozhodnutie povinný písomne upovedomiť daňový subjekt, s uvedením dôvodov, pre ktoré nemôže v lehote ustanovenej zákonom rozhodnúť. V tomto ustanovení je zároveň zafinované, kedy sa považuje lehota na rozhodnutie správcou dane za zachovanú. Je to posledný deň lehoty, keď daňový subjekt prevezme rozhodnutie u správcu dane alebo ak správca dane odovzdá rozhodnutie na poštovú prepravu prostredníctvom pošty alebo odošle rozhodnutie elektronickými prostriedkami.

K § 66

V návrhu tohto ustanovenia sa upravuje kompetencia druhostupňového orgánu na rozhodnutie v prípade, ak správca dane príslušný na rozhodnutie je v daňovom konaní nečinný, nerozhodne v zákonných lehotách a nápravu nemožno dosiahnuť inak a povaha veci to nevyklučuje.

K § 67

Navrhované ustanovenie upravuje postup pri registrácii daňových subjektov, ktorým táto povinnosť vyplýva z daňových zákonov. Žiadosť o registráciu sa predkladá na predpísanom tlačive a musí obsahovať náležitosti ustanovené v tomto ustanovení. Ďalej ustanovenie upravuje postup v prípade neúplnej žiadosti o registráciu, pričom správca dane môže registráciu zamietnuť, prípadne môže vykonať registráciu z úradnej moci. Namiesto rozhodnutia vydá správca dane o registrácii osvedčenie, proti ktorému sa nemožno odvolať. Ak nastanú zmeny skutočností uvedených pri registrácii, je daňový subjekt povinný oznámiť ich správcovi dane a predložiť tiež osvedčenie na vykonanie zmien; pri zrušení registrácie vráti osvedčenie správcovi dane. Navrhuje sa, aby daňový subjekt mohol oznámiť zmeny údajov uvádzaných pri registrácii aj cez jednotné kontaktné miesta.

§ 68

Navrhované znenie ohraničuje začiatok a koniec vyrubovacieho konania. Ak správca dane nezistí rozdiel dane, alebo rozdiel pri uplatnení nárokov podľa osobitných predpisov (nadmerný odpočet, daňový bonus, zamestnanecká prémie) vyrubovacie konanie sa vôbec nezačne. V prípadoch ak rozdiel zistí, vydá správca dane po ukončení daňovej kontroly rozhodnutie do 15 dní od uplynutia lehoty na vyjadrenie sa k protokolu. Ide o prípady, kedy sa napríklad daňový subjekt písomne vzdá práva na vyjadrenie sa k zisteniam v protokole alebo ak nemá žiadne pripomienky k zisteniam

v protokole.

Ak po doručení protokolu z daňovej kontroly spolu s výzvou na vyjadrenie sa k zisteniam uvedeným v protokole, daňový subjekt predloží pripomienky a dôkazy v stanovenej lehote, dohodne so správcom dane deň ich prerokovania. V prípade, že sa daňový subjekt so správcom dane nedohodnú, určí tento deň správca dane. O výsledkoch a priebehu dokazovania správca dane spíše zápisnicu, a to aj opakovane. Správca dane vydá rozhodnutie do 15 dní odo dňa spísania poslednej zápisnice s kontrolovaným daňovým subjektom. Zároveň sa v tomto ustanovení definuje, že za vyrubenie dane podľa tohto zákona, pri ktorej sa podáva daňové priznanie, sa považuje podanie daňového priznania, a ak sa daň platí bez podania daňového priznania, považuje sa za vyrubenie dane jej zaplatenie.

K § 69

V ustanovení je uvedená päťročná lehota, v ktorej zaniká právo na vyrubenie dane, rozdielu dane alebo nárok na uplatnenie sumy podľa osobitného predpisu (v prípade daňového subjektu, ktorý si uplatňuje odpočet daňovej straty sa navrhuje sedemročná lehota). Zároveň ale ustanovenie upravuje, že ak bol vykonaný úkon smerujúci na vyrubenie dane, plynie nová lehota na vyrubenie dane alebo priznanie nároku podľa osobitného predpisu.

V odseku 3 ustanovenia je zadefinovaný úkon smerujúci na vyrubenie dane, ktorým je doručený protokol. V prípade vykonávania kontroly na požiadanie orgánov činných v trestnom konaní sa za takýto úkon považuje spísanie zápisnice o začatí daňovej kontroly.

Odsek 5 ustanovenia upravuje lehotu na vyrubenie dane pri uplatňovaní medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a to na 10 rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo v ktorom bola povinnosť zaplatiť daň bez podania daňového priznania, alebo kedy vznikol nárok na uplatnenie sumy podľa osobitného predpisu.

K § 70

V ustanovení sa navrhuje, aby v odôvodnených prípadoch správca dane nedoplatok na dani daňovému subjektu odpustil alebo povolil úľavu z nedoplatku (nejde o nedoplatok na pokute, úroku z omeškania a úroku). Správca dane rozhoduje na základe žiadosti daňového dlžníka, pričom posudzuje, či by vymáhaním nedoplatku bola ohrozená výživa daňového dlžníka alebo výživa osôb na neho odkázaných. Ak správca dane rozhodnutím celkom odpustí daňový nedoplatok, daňový dlh zaniká.

K § 71

Námietku, ako opravný prostriedok možno uplatniť len v prípadoch ustanovených týmto zákonom, napr. proti výzve na zaplatenie daňového nedoplatku.

K § 72

Za účelom opravy rozhodnutia vydaného správcom dane, daňový subjekt môže podať odvolanie, ak to zákon nezakazuje a v prípade, ak sa daňový subjekt nevzdal odvolania. Odvolanie môže podať iba oprávnená osoba a okrem základných náležitostí podľa § 13 (podanie) musí obsahovať aj číslo rozhodnutia proti ktorému smeruje, dôvody podania odvolania a dôkazy preukazujúce odôvodnenosť odvolania. Ak odvolanie neobsahuje predpísané náležitosti, správca dane je povinný daňový subjekt vyzvať na jeho doplnenie. Ustanovenie upravuje aj späťvzatie odvolania, a to tak, že v prípade ak daňový subjekt vezme odvolanie späť, nemôže už v tej istej veci odvolanie podať. Ďalej ustanovenie upravuje, že odvolanie je neprípustné ak smeruje len proti odôvodneniu rozhodnutia.

K § 73

Ustanovenie upravuje postup prvostupňového orgánu v odvolacom konaní. Ak nemožno na základe už vykonaného konania posúdiť dôvody odvolania, prvostupňový orgán konanie doplní. Prvostupňový orgán môže o odvolaní rozhodnúť sám, len ak mu v plnom rozsahu vyhovie, inak musí postúpiť odvolanie s celým spisovým materiálom aj s výsledkami doplneného konania odvolaciemu orgánu do 30 dní od začatia konania.

Ustanovenie ďalej upravuje, že v prípade, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je neprípustné alebo proti ktorému sa nemožno odvolať, prvostupňový orgán je povinný zamietnuť odvolanie a túto skutočnosť bez zbytočného odkladu oznámi daňovému subjektu.

K § 74

Navrhované ustanovenie upravuje, kto je odvolacím orgánom a zároveň ustanovuje, že tento orgán preskúma rozhodnutie v rozsahu požadovanom daňovým subjektom. Ďalej je ustanovené, že v odvolacom konaní môže odvolací orgán výsledky odvolacieho konania doplňovať, odstraňovať chyby konania alebo to uložiť správcovi dane. V odôvodnených prípadoch odvolací orgán napadnuté rozhodnutie zruší, zmení, inak napadnuté rozhodnutie potvrdí. Napadnuté rozhodnutie môže zmeniť i v neprospech daňového subjektu. Ďalej je tu ustanovené, že ak je odvolaním napadnuté rozhodnutie o určení dane podľa pomôcok, skúma odvolací orgán len dodržanie zákonných podmienok pre použitie takéhoto spôsobu určenia dane. Ak odvolací orgán zistí, že je dôvod na zamietnutie odvolania, oznámi túto skutočnosť bezodkladne daňovému subjektu.

K § 75

Obnova konania sa navrhuje vykonať voči právoplatnému rozhodnutiu správcu dane, okrem právoplatného rozhodnutia o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania, ktorým bolo preskúmané právoplatné rozhodnutie zmenené. Obnovou konania sa dáva účastníkovi konania možnosť opätovne prejednať jeho vec po splnení podmienok, ktoré sú upravené v tomto ustanovení. V ustanovení sa ďalej upravujú lehoty pre podanie návrhu na obnovu konania, a to subjektívna lehota (6 mesiacov odo dňa, kedy sa žiadateľ preukázateľne dozvedel o dôvodoch obnovy konania) a objektívna lehota (najneskôr do 3 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorého sa obnova konania týka). Návrh na obnovu konania sa podáva u správcu dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, ak došlo k zmene miestnej príslušnosti u správcu dane, ktorý je miestne príslušný v dobe podania návrhu. Z tých istých dôvodov nie je možné podať návrh na obnovu konania, ak bol návrh už zamietnutý.

K § 76

Toto ustanovenie upravuje postup pri obnove konania, ktorú povoľuje alebo nariaďuje správca dane. Nové konanie vykoná správca dane, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni alebo miestne príslušný správca dane v dobe podania návrhu na obnovu konania. Rozhodnutie vo veci z obnoveného konania ruší napadnuté rozhodnutie a možno sa proti nemu odvolať.

K § 77

Ďalším opravným prostriedkom je preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Podľa tohto inštitútu možno preskúmať len právoplatné rozhodnutia, a to z vlastného alebo iného podnetu. Preskúmanie vykonáva vždy druhostupňový orgán. Predmetom preskúmania je zákonnosť rozhodnutí, pričom orgán príslušný na toto konanie vychádza z právneho stavu v čase vydania preskúmaného rozhodnutia a nie z dodatočne zmenených okolností pôvodného rozhodnutia. Orgán príslušný na konanie môže rozhodnutie zmeniť alebo zrušiť alebo zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie, ak sú na to dôvody, najneskôr do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktoré sa navrhuje preskúmať, čo je zákonom ustanovená maximálna lehota na uplatnenie tohto opravného prostriedku.

K § 78

V ustanovení sa určuje, ktoré rozhodnutia sú vylúčené z preskúmania súdmi.

K § 79

Navrhované ustanovenie upravuje, že správca dane použije daňový preplatok podľa ustanovenia o použití platieb, resp. ak nemožno takto postupovať, preplatok sa použije na kompenzáciu nedoplatkov u iného správcu dane. Ak nemožno preplatok použiť uvedeným spôsobom, vráti sa

daňovému subjektu. V ustanovení je uložená povinnosť správcovi dane zaplatiť daňovému subjektu úrok v prípade, ak preplatok (aj nadmerný odpočet a spotrebnú daň) vráti po ustanovenej lehote. Navrhovanou úpravou sa ustanovuje minimálna výška ročnej úrokovej sadzby a to 10% vzhľadom na to, že v súčasnosti je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky nízka. Podľa tohto ustanovenia sa primerane postupuje aj pri použití nadmerného odpočtu a spotrebnej dani, pri ktorej bolo uplatnené jej vrátenie, vrátane povinnosti správcu dane zaplatiť úrok pri oneskorenom vrátení. V ustanovení sa navrhuje, aby sa za deň vrátenia preplatku považoval deň, kedy bola suma preplatku odpísaná z účtu správcu dane. Rovnako aj pri vrátení nadmerného odpočtu a spotrebnej dane, pri ktorej bolo uplatnené jej vrátenie, sa za deň vrátenia bude považovať deň, kedy boli tieto sumy odpísané z účtu správcu dane. Súčasne sa navrhuje povinnosť banke oznámiť daňovému subjektu deň, kedy došlo k odpísaniu platby z účtu správcu dane.

K § 80

Správca dane podľa navrhovaného ustanovenia môže daňovému subjektu zaslať výzvu na zaplatenie daňového nedoplatku, v ktorej mu určí náhradnú lehotu na zaplatenie. Daňový subjekt môže proti výzve podať námietku.

K § 81

Daňový nedoplatok môže správca dane zabezpečiť prostredníctvom záložného práva k majetku daňového dlžníka, k pohľadávkam daňového dlžníka a k predmetu záložného práva, ktorý daňový dlžník nadobudne v budúcnosti. Zmena týkajúca sa predmetu záložného práva a jeho rozšírenia na veci, ktoré nadobudne daňový dlžník v budúcnosti je potrebná pre efektívnejšie využitie inštitútu záložného práva, napr. pri tzv. leasingu, kde nie je možné včasné zachytenie okamihu nadobudnutia vlastníctva a postihnutie majetku daňového dlžníka nadobudnutého takýmto spôsobom. V podstate rovnaká úprava je aj v § 151d ods. 4 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 151e Občianskeho zákonníka záložné právo vzniká buď registráciou v príslušnom registri, alebo zápisom v katastri nehnuteľností, pričom sa akceptuje aj iná možnosť jeho vzniku vyjadrená slovami "ak osobitný zákon neustanovuje inak". Vytvára sa tak priestor jednoznačne ustanoviť v zákone o správe daní, že záložné právo správcu dane vzniká rozhodnutím, čo je v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Navrhovaná úprava zároveň odstráni v odbornej praxi sa vyskytujúce diskusie a pochybnosti o vzniku záložného práva správcu dane, najmä pokiaľ ide o nehnuteľnosti.

V tomto ustanovení je zároveň ustanovený procesný postup vzniku záložného práva rozhodnutím správcu dane. Taktiež v tomto ustanovení sú uvedené predmety, ku ktorým nemožno zriadiť záložné právo.

Z dôvodu, aby bol zabezpečený jednotný postup všetkých správcov daní v odseku 2 tohto ustanovenia sú upravené náležitosti rozhodnutia o zriadení záložného práva.

Správca dane má právo vyzvať daňového dlžníka na predloženie súpisu jeho majetku. Na daňový nedoplatok alebo daňovú pohľadávku možno zriadiť záložné právo k majetku alebo pohľadávke v hodnote primeranej výške daňového nedoplatku, prípade môže byť záložné právo zriadené aj na predmet vyššej hodnoty.

Po vydaní rozhodnutia o zriadení záložného práva nemôže s jeho predmetom daňový dlžník vykonávať žiadne právne úkony bez súhlasu správcu dane. Výnimkou je výkon záložného práva prednostným záložným veriteľom. Uspokojenie záložného práva, ak na jeho predmete vzniklo viac záložných práv sa realizuje podľa poradia ich zápisu alebo registrácie. Výnimkou sú pohľadávky, ktoré sú zabezpečené záložným právom a ktoré sú uspokojované v konkurznom konaní alebo v reštrukturalizačnom konaní.

K § 82

Rozhodnutie o zriadení záložného práva môže správca dane rozhodnutím zmeniť alebo zrušiť, aj čiastočne, ak daňový dlžník daňový nedoplatok zaplatil v plnej výške alebo čiastočne, resp. ak došlo k zániku predmetu záložného práva. Daňový nedoplatok môže zaplatiť celkom alebo čiastočne taktiež

poddlžník alebo aj iná osoba. Oproti platnému zneniu zákona bola vykonaná zmena, ktorá je potrebná z dôvodu častého zániku daňového nedoplatku inak ako jeho zaplatením, napr. z dôvodu zrušenia platobného výmeru, z ktorého daňový nedoplatok vyplynul, nedoplatok zanikol v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku alebo rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v rámci správneho súdnictva.

K § 83

Ustanovenie umožňuje správcovi dane selektovať daňové nedoplatky, u ktorých je značne znížená pravdepodobnosť ich vymoženia z dôvodov taxatívne vymenovaných v odseku 1 tohto ustanovenia. Takéto daňové nedoplatky, ktoré správca dane bez pozitívneho výsledku alebo neefektívne vymáha od daňového dlžníka alebo i od iných osôb možno podľa tohto ustanovenia považovať za dočasne nevymožiteľné. Dočasne nevymožiteľný daňový nedoplatok ako i daňový nedoplatok daňového dlžníka, na ktorého bol vyhlásený konkurz alebo mu bola povolená reštrukturalizácia, správca dane eviduje v pomocnej evidencii.

K § 84

Ide o nové ustanovenie oproti platnému zákonu, v ktorom sú zhrnuté a taxatívne vymenované skutočnosti a deň, kedy dochádza k definitívnemu zániku daňového nedoplatku evidovaného správcom dane.

V písmene a) a b) odseku 1 sa upravuje zánik daňového nedoplatku po úmrtí daňového dlžníka v prípade, že dedičstvo pripadlo štátu alebo ak súd dedičské konanie zastavil, nakoľko majetok, ktorý porúčiteľ zanechal bol iba nepatrnej hodnoty a súd ho vydal osobe, ktorá sa postarala o jeho pohreb. V týchto prípadoch zaniká daňový nedoplatok dňom nadobudnutia právoplatnosti uznesenia súdu o týchto skutočnostiach.

Písmeno c) upravuje deň zániku daňového nedoplatku ako deň, v ktorom došlo k zániku daňového subjektu bez právneho nástupcu.

V prípade, že správca dane povolí na základe žiadosti daňového subjektu úľavu alebo odpustí daňový nedoplatok alebo jeho časť podľa § 70 alebo § 157 tohto zákona, zaniká podľa písmena d) tohto ustanovenia daňový nedoplatok dňom právoplatnosti rozhodnutia správcu dane o úľave alebo o odpustení daňového nedoplatku alebo jeho časti.

V písmene e) je upravený zánik daňového nedoplatku vo väzbe na zánik práva na jeho vymáhanie.

Písmeno f) upravuje zánik daňového nedoplatku u fyzickej osoby, na ktorú bol vyhlásený konkurz, pričom nedošlo k uspokojeniu pohľadávok, ktoré boli prihlásené správcom dane a ani proti podstate a ktoré zostali po zrušení konkurzu a taktiež neboli uspokojené ani počas skúšobného obdobia. Zánik daňového nedoplatku sa v takomto prípade odvíja od dňa zverejnenia uznesenia súdu o oddĺžení dlžníka v Obchodnom vestníku.

Písmeno g) upravuje zánik daňového nedoplatku v rozsahu pohľadávok, ktoré daňový subjekt nemusí podľa schváleného reštrukturalizačného plánu plniť, nemožno ich v rámci reštrukturalizácie uspokojiť alebo neboli v reštrukturalizačnom konaní riadne a včas prihlásené. Daňový nedoplatok v tomto prípade zaniká dňom zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu.

Daňový nedoplatok zaniká aj vtedy, ak správca dane nemohol daňový nedoplatok alebo jeho časť uspokojiť od dedičov do výšky nadobudnutého dedičstva alebo taktiež ak u jedného daňového subjektu dočasne nevymožiteľný daňový nedoplatok, vrátane nákladov spojených s jeho správou a vymáhaním nepresiahne 20 eur. V tomto prípade ide o zánik takých daňových nedoplatkov, u ktorých je ich samotná správa ako i vymáhanie neefektívne a nákladnejšie, v porovnaní s ich výškou. Správca dane o zániku takýchto daňových nedoplatkov vydá rozhodnutie, ktoré sa nedoručuje a právoplatnosť nadobúda dňom jeho vydania.

K § 85

Ustanovením sa navrhuje šesťročná premlčacia lehota na vymáhanie nedoplatku, ktorú je možné predĺžiť zaslaním výzvy na zaplatenie daňového nedoplatku. Právo vymáhať daňový nedoplatok

zaniká po 20 rokoch od vzniku daňového nedoplatku. Táto lehota sa vzťahuje i na právo vymáhať aj iné peňažné plnenie, ktoré bolo daňovému subjektu uložené rozhodnutím správcu dane.

K § 86

Dočasne nevyožiteľný daňový nedoplatok, u ktorého uplynulo viac ako päť rokov od konca roka, v ktorom vznikol, postúpi správca dane na základe podmienok ustanovených týmto zákonom právnickej osobe so 100-percentnou majetkovou účasťou štátu určenej ministerstvom. Správca dane môže postúpiť aj daňový nedoplatok evidovaný u daňového dlžníka v konkurze alebo v likvidácii po splnení zákonom ustanovených dôvodov osobe, ktorou je právnická osoba so 100-percentnou majetkovou účasťou štátu a ktorá bola na tento účel určená ministerstvom. Zákon taktiež umožňuje, aby táto osoba postúpila prevzatý daňový nedoplatok ďalej, a to iba právnickej osobe so 100-percentnou majetkovou účasťou štátu alebo právnickej osobe zriadenej zákonom. Postúpenie daňového nedoplatku sa realizuje na základe písomnej zmluvy uzatvorenej daňovým riaditeľstvom alebo colným riaditeľstvom a príslušnou právnickou osobou. Po postúpení daňového nedoplatku prechádza právo s nakladaním s týmto majetkom na právnickú osobu so 100-percentnou majetkovou účasťou štátu dňom zverejnenia oznamu o právoplatnosti uznesenia súdu o vstupe tejto právnickej osoby do konkurzného konania v Obchodnom vestníku, ak ide o daňový nedoplatok daňového dlžníka, ktorý je v konkurze, v ostatných prípadoch dňom platnosti zmluvy.

Správca dane má po postúpení daňového nedoplatku daňového dlžníka, ktorý je v konkurze povinnosť bezodkladne túto skutočnosť oznámiť samotnému daňovému dlžníkovi a súdu, ktorý konkurz na daňového dlžníka vyhlásil. V prípade, že bol daňový nedoplatok zabezpečený záložným právom alebo inou formou zabezpečenia, je správca dane taktiež povinný oznámiť postúpenie daňového nedoplatku aj osobám, ktoré toto zabezpečenie poskytli.

K § 87

Toto ustanovenie upravuje postup a pravidlá započítania daňového nedoplatku, ktoré sa uplatnia, ak má daňový dlžník súčasne s daňovým nedoplatkom evidovanú pohľadávku voči štátnej rozpočtovej organizácii. Započítanie daňového nedoplatku s pohľadávkou daňového dlžníka spôsobí ich zánik, a to vo výške, v ktorej sa navzájom prekrývajú. Pri započítaní daňového nedoplatku musia byť splnené podmienky určené v odseku 2 tohto ustanovenia.

Započítanie sa realizuje na základe žiadosti daňového dlžníka vecne príslušnému správcovi dane.

Náležitosti žiadosti upravuje odsek 3.

Správca dane postúpi kompletnú žiadosť, spoločne s potvrdením výšky daňového nedoplatku s jeho identifikáciou daňovému alebo colnému riaditeľstvu, ktoré overí správnosť údajov obsiahnutých v žiadosti a požiada štátnu rozpočtovú organizáciu o potvrdenie uznania záväzku zodpovedajúceho pohľadávke daňového dlžníka. Na základe potvrdenia štátnej rozpočtovej organizácie daňové riaditeľstvo alebo colné riaditeľstvo vydá potvrdenie o započítaní daňového nedoplatku, ktoré doručí účastníkom, teda daňovému dlžníkovi, štátnej rozpočtovej organizácii, daňovému úradu alebo colnému úradu. V prípade, že nedôjde k započítaniu daňového nedoplatku, oznámi daňové riaditeľstvo alebo colné riaditeľstvo túto skutočnosť účastníkom započítania.

Daňový nedoplatok zaniká dňom doručenia potvrdenia daňového riaditeľstva alebo colného riaditeľstva o započítaní daňového nedoplatku daňovému dlžníkovi.

K § 88

Daňové exekučné konanie je konanie správcu dane, ktorým vymáha daňový nedoplatok, peňažné plnenia uložené rozhodnutím, exekučné náklady, hotové výdavky a začína vždy z úradnej moci. Splnomocňuje správcu dane - daňový úrad a colný úrad vykonávať všetky právne úkony v mene štátu. Pokiaľ ide o správcu dane - obec, môže okrem výkonu exekúcie podľa ustanovení tohto zákona postupovať aj tak, že požiada o výkon exekúcie súdneho exekútora.

Ustanovenie špecifikuje činnosť správcu dane pri výkone daňovej exekúcie a ustanovuje základné zásady, ktoré je správca dane oprávnený alebo povinný dodržiavať.

Správca dane je povinný zisťovať, či je miestne príslušný na daňové exekučné konanie a či sú splnené

všetky podmienky na výkon daňovej exekúcie (príslušnosť správcu dane, či daňový dlžník má odklad platenia dane alebo povolené splátky, povolené úľavy, oprávnenosť výkonu daňovej exekúcie, overenie najmä existencie exekučného titulu, osobu dlžníka, a pod.). Podľa odseku 3 môže správca dane v odôvodnených prípadoch vyzvať daňového dlžníka aj k nepeňažnému plneniu, napr. k predloženiu listinných dôkazov.

Ustanovenie zároveň rieši, ak súčasne s vykonávanou daňovou exekúciou začne alebo prebieha iná exekúcia, ak na ten istý majetok daňového dlžníka alebo ručiteľa začalo skôr daňové exekučné konanie ako iné exekučné konanie, ďalej obmedzenia prevodu vecí v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania daňovému dlžníkovi a uplatnenie práva na vec treťou osobou voči správcovi dane alebo na súde. Odsek 7 vychádza zo skúseností z praxe, keď správca dane je prednostným záložným veriteľom (niekedy aj len jediným záložným veriteľom), ale exekúcia podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov sa so súhlasom správcu dane začala skôr, ako daňové exekučné konanie, pričom v tomto konaní je súdny exekútor nečinný (napr. nenariadi dražbu predmetu záložného práva, čoho dôvodom môže byť skutočnosť, že bude musieť z výťažku uspokojiť prednostného záložného veriteľa) a oprávnený nenavrhnú exekúciu zastaviť.

V odseku 11 sa upravuje postup v prípadoch, ak je predmet daňovej exekúcie zaťažený záložným právom. Jednoznačne sa ustanovuje, že navrátenie do predošlého stavu v daňovom exekučnom konaní je vylúčené.

K § 89

Podkladom pre uskutočnenie daňovej exekúcie je existencia exekučného titulu. V tomto ustanovení sa určuje, že exekučným titulom je právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, ktorým bolo uložené peňažné plnenie a výkaz daňových nedoplatkov, ktorý musí byť opatrený potvrdením o vykonateľnosti. Zároveň sa určujú náležitosti výkazu daňových nedoplatkov.

K § 90

V tomto ustanovení sa určuje deň začatia daňového exekučného konania, a to vydaním rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania. Zároveň sa jednoznačne upravujú náležitosti rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania. Toto rozhodnutie sa nedoručuje daňovému dlžníkovi, aby nemohol s majetkom nakladať. Doručuje sa však osobám, ktoré užívajú, evidujú, nakladajú alebo spravujú jeho majetok, t. j. napr. banke, katastru nehnuteľnosti, Centrálnemu depozitáru cenných papierov SR a.s. Týmto osobám sa zakazuje nakladať s majetkom daňového dlžníka do výšky vymáhaného daňového nedoplatku. Ak neexistujú osoby, ktoré užívajú, evidujú, nakladajú alebo spravujú majetok daňového dlžníka, správca dane vydá rozhodnutie o začatí daňového exekučného konania a uloží ho do spisu. Ide o postup, ktorý je aj v súčasnosti efektívny a nedochádza k sporom v termíne začatia daňového exekučného konania.

Navrhne sa zákaz nakladania so všetkým majetkom daňového dlžníka, ktorý možno postihnúť, čo znamená, že v prípade neúspešnosti jednej spôsoby exekúcie sa postupne možno uspokojiť aj z ďalšieho dlžníkovho majetku. Cieľom navrhovanej úpravy je zabezpečenie úspešnosti daňového exekučného konania a tiež zabezpečenie rovnakých podmienok pre správcu dane, ako platia pre oblasť súkromného práva v Exekučnom poriadku.

K § 91

Podľa tohto ustanovenia správca dane má povinnosť zaslať daňovému dlžníkovi daňovú exekučnú výzvu bezodkladne po doručení rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania osobám užívajúcim, evidujúcim, nakladajúcim alebo spravujúcim majetok daňového dlžníka. Ak takéto osoby neexistujú správca dane vydá daňovú exekučnú výzvu bezodkladne po vydaní rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania, ktoré uložil do spisu. Zároveň ustanovenie jednoznačne upravuje náležitosti daňovej exekučnej výzvy a osobitne rieši i jej doručovanie do vlastných rúk. Daňová exekučná výzva umožňuje daňovému dlžníkovi, aby v rámci odvolacieho konania uplatnil zásadné

pripomienky a dôvody, ktoré môžu celkom, alebo sčasti zabrániť daňovej exekúcii.

V odseku 7 je upravený postup správcu dane v prípade, ak majetok daňového dlžníka nepostačuje na úhradu vymáhaného daňového nedoplatku a v priebehu daňového exekučného konania sa správca dane dozvie o ďalšom majetku daňového dlžníka a zároveň sa postup spresňuje nadväzne na § 88 ods. 11 v tých prípadoch, ak majetok daňového dlžníka je zaťažený záložným právom záložných veriteľov.

K § 92 až 97

V záujme jednotného postupu sa v tomto ustanovení určujú náležitosti, ktoré musí daňový exekučný príkaz obsahovať. Daňový exekučný príkaz je právoplatný dňom jeho vydania a nemožno proti nemu už uplatniť riadne ani mimoriadne opravné prostriedky (túto možnosť mal daňový dlžník pri daňovej exekučnej výzve). Zároveň sa určuje, že daňový exekučný príkaz sa doručuje do vlastných rúk účastníkom daňového exekučného konania, tretím osobám a iným osobám ustanovených pri jednotlivých spôsoboch výkonu daňovej exekúcie.

Z hľadiska potrieb praxe je tiež riešená oprava vydaného daňového exekučného príkazu správcom dane, prípady, kedy možno povoliť odklad výkonu daňovej exekúcie, dôvody pre zastavenie daňového exekučného konania a osoby, ktorým sa doručujú rozhodnutia o odklade daňovej exekúcie, ako aj rozhodnutia vydané v súvislosti so zastavením daňového exekučného konania.

K § 98

Zákon v tomto ustanovení jednoznačne vymedzuje spôsoby, ktorými možno daňovú exekúciu vykonať.

K § 99 až 106

Správca dane je oprávnený použiť ako jeden zo spôsobov výkonu daňovej exekúcie exekúciu zrážkami zo mzdy, platu alebo z iných príjmov. Postup pri výkonoch týchto daňových exekúcií je podrobne rozvedený v jednotlivých paragrafoch. Základným predpokladom výkonu zrážky zo mzdy je nárok daňového subjektu na mzdu. Mzdou sa rozumejú peňažné plnenia alebo plnenia peňažnej hodnoty poskytované platiteľom mzdy (zamestnávateľom) zamestnancovi za prácu. Zrážky sa vykonávajú z čistej mzdy podľa Nariadenia vlády SR č. 268/2006 Z. z. o rozsahu zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia v znení Nariadenia vlády SR č. 469/2008 Z. z. Správca dane oznámi platiteľovi mzdy, ktorý deň začalo daňové exekučné konanie voči daňovému dlžníkovi.

Doručením daňového exekučného príkazu vzniká platiteľovi mzdy povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy daňového dlžníka a poukazovať zrazené sumy na účet správcu dane. Zákon ustanovuje sankcie voči platiteľovi mzdy, ak povinnosť vyplývajúca z daňového exekučného príkazu neplní. Platiteľ mzdy zodpovedá za zrazené sumy a stáva sa poddlžníkom v pomere k daňovému dlžníkovi, resp. dlžníkom k správcovi dane. Ustanovenia riešia aj postup voči Sociálnej poisťovni pri nároku na nemocenské, materskú dovolenku alebo rodičovskú dovolenku.

Navrhované ustanovenia riešia aj prípady, keď platiteľ mzdy vypláca mesačnú mzdu po častiach, keď dôjde k zmene platiteľa mzdy, prípadne je viac platiteľov mzdy. Taktiež rieši situáciu, keď daňový dlžník nedostáva mzdu, ale príjmy, ktoré mu nahrádzajú odmenu za prácu (odmeny členov družstva) alebo náhradu príjmu (dôchodky a iné). Tieto príjmy môže správca dane rovnako postihnúť výkonom rozhodnutia.

Pri daňovej exekúcii zrážkami zo mzdy a z iných príjmov je jednoznačne ustanovené, ktoré sumy nepodliehajú daňovej exekúcii. Ide o sumy dávok napr. dávky v hmotnej núdzi, rodinné prídavky a pod., ktoré sú rozšírené aj o finančné prostriedky a príspevky podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

K § 107

Ďalším zo spôsobov daňovej exekúcie, ak podkladom pre jej uskutočnenie je exekučný titul ukladajúci zaplataenie peňažnej sumy, je prikázanie pohľadávky.

K § 108 až 110

V týchto ustanoveniach je upravená daňová exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu vedenom v banke, t.j. odpísaním zo všetkých účtov daňového dlžníka vedených v banke alebo viacerých bankách a poukázaním peňažných prostriedkov na účet správcu dane. I v tomto prípade sa banka stáva poddlžníkom daňového dlžníka a správca dane je oprávnený v prípadoch uvedených v zákone vymáhať od banky sumu peňažných prostriedkov nepoukázaných na jeho účet z titulu porušenia povinnosti uvedenej v rozhodnutí o začatí daňového exekučného konania. Zákon zároveň určuje, ktoré peňažné prostriedky nepodliehajú daňovej exekúcii.

Správca dane je oprávnený vydať daňový exekučný príkaz na prikázanie aj inej peňažnej pohľadávky než pohľadávky z účtu v banke. Zákon stanovuje, čo sa rozumie pod inou peňažnou pohľadávkou (uznané pohľadávky, autorská odmena, a pod). Je to záväzok tretích osôb voči daňovému dlžníkovi. Daňový exekučný príkaz vydaný správcom dane nesmie byť vystavený na vyššiu sumu, ako je záväzok tretej osoby s príslušenstvom, najviac do výšky vymáhaného daňového nedoplatku.

Zákon ustanovuje, že ak poddlžník povinnosť vyplývajúcu z daňového exekučného príkazu neplní, stáva sa dlžníkom správcu dane a správca dane je oprávnený vymáhať od neho splatnú pohľadávkou, ktorýmkoľvek zo spôsobov uvedených v tomto zákone.

K § 111

Správca dane je oprávnený postihnúť daňovou exekúciou aj iné majetkové práva a to v prípade, že postihnutím iného majetkového práva budú získané peňažné prostriedky, ktorými správca dane pokryje daňové nedoplatky daňového dlžníka. Ďalšou podmienkou postihnutia iného majetkového práva je, aby išlo o právo prevoditeľné a právo, ktoré patrí len daňovému dlžníkovi. Napr. nárok člena stavebného bytového družstva na výplatu zostatkovej hodnoty členského podielu v prípade ukončenia členstva v družstve, vydanie veci alebo peňažnej sumy zo súdnej alebo notárskej úschovy.

K § 112

Ustanovenie určuje správcovi dane ako ďalší spôsob výkonu daňovej exekúcie, predaj hnutelných vecí. Správca dane môže vykonať daňovú exekúciu na hnutelné veci vo vlastníctve alebo v spoluvlastníctve daňového dlžníka, poddlžníka alebo ručiteľa.

K § 113

V tomto paragrafe sa ustanovuje, že v daňovej exekučnej výzve správca dane zakáže daňovému dlžníkovi nakladať s vecami v nej určenými, alebo tými, ktoré sa spíšu pri doručení daňovej exekučnej výzvy do vlastných rúk. V odseku 4 sa rieši predmet daňovej exekúcie, ktorým je motorové vozidlo, ako aj jeho zabezpečenie prostredníctvom splnomocnenej osoby.

Osobitne sa rieši daňová exekúcia na hnutelné veci, ktoré sú charakteru výtvarných a literárnych diel, ako aj osobné pamiatky a korešpondencia významných spisovateľov, kultúrnych činiteľov a predmety väčšej kultúrnej a historickej hodnoty. Všetky uvedené veci sa ponúknu v prvom rade právnickým osobám štátu, do pôsobnosti ktorých patrí starostlivosť o uvedené predmety.

K § 114

Toto ustanovenie upravuje postup správcu dane pri výkone súpisu hnutelných vecí, ktorý sa vykonáva pri doručení daňovej exekučnej výzvy do vlastných rúk. Správca dane pri tejto činnosti postupuje ohľaduplne a v prvom rade vyberá hnutelné veci, bez ktorých sa daňový dlžník môže najľahšie zaobísť a ktoré možno ľahko preniesť a uschovať. Veci, ktoré sa rýchlo kazia, ich prevoz, úschova, udržiavanie a predaj by vyžadoval neúmerne vysoké náklady, spíše len v prípade, ak je možné zabezpečiť ich rýchly predaj, alebo ak niet vhodnejších vecí. Zákon v tomto ustanovení vymedzuje náležitosti súpisu hnutelných vecí, a taktiež určuje, že v jednoduchých prípadoch ocenenie obvyklou cenou vykonáva správca dane, inak zistenie ceny hnutelných vecí zabezpečí správca dane u znalca. Zároveň sa ustanovuje, aby Policajný zbor poskytoval správcovi dane na jeho požiadanie ochranu pri výkone súpisu hnutelných vecí.

K § 115

V prípade, že by mohlo dôjsť k poškodeniu, odstráneniu alebo zničeniu vecí uvedených v súpise, tieto správca dane uschová v priestoroch ním určených alebo uzavrie zmluvu o úschove vecí.

K § 116

V ustanovení sa vylučujú z výkonu daňovej exekúcie určité druhy hnutelných vecí, ktoré nie je možné postihnúť daňovou exekúciou, lebo ich predaj je zakázaný (napr. zbrane) alebo ktoré nepodliehajú daňovej exekúcii (napr. veci zakúpené z účelových dotácií zo štátneho rozpočtu, veci na ktoré sa poskytli príspevky na kompenzáciu dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia -pomôcky, kúpa zdvíhacieho zariadenia a pod).

K § 117

Veci, ktoré sú síce vlastníctvom daňového dlžníka, ale ich nevyhnutne potrebuje na uspokojovanie svojich hmotných potrieb a svojej rodiny sú z výkonu daňovej exekúcie vylúčené. V zákone sú taxatívne vymenované, ide predovšetkým o odev, nevyhnutné bytové zariadenie, nevyhnutné peňažné prostriedky v hotovosti, atď.

K § 118 až 126

Zákon ustanovuje, že spísané hnutelné veci správca dane predá na dražbe. Titulom pre výkon dražby je daňový exekučný príkaz na predaj hnutelných vecí daňového dlžníka. Správca dane v jednoduchých prípadoch určí cenu hnutelných vecí na základe vlastného ocenenia, inak na základe zistenej ceny znalcom. Rozhodnutie o určení ceny správca dane nevydáva. Vyvolávacia cena sa stanoví u hnutelných vecí najmenej vo výške troch štvrtín z ceny určenej na základe vlastného ocenenia alebo z ceny zistenej znalcom. Rozhodnutie o určení vyvolávacej ceny správca dane nevydáva.

Na predaj hnutelných vecí vydá správca dane dražobnú vyhlášku. V § 118 ods. 2 sú určené nevyhnutné náležitosti dražobnej vyhlášky, ktorú je povinný správca dane zverejniť najmenej 15 dní pred konaním dražby. Dražobná vyhláška sa doručuje do vlastných rúk osobám, ktorým sa doručuje daňový exekučný príkaz a tretím osobám, ktorých právo je dražbou dotknuté. Vzhľadom k tomu, že dražba je verejná, ďalšie ustanovenie rieši aj účastníkov dražby, zastupovanie účastníkov na dražbe a osoby, ktoré sa nemôžu dražby zúčastniť.

V § 121 sa podrobne rieši priebeh dražby. O priebehu dražby spíše správca dane zápisnicu, v ktorej uvedie najmä údaje zo zoznamu dražiteľov hnutelnej veci, cenu vydraženej hnutelnej veci a udelenie príklepu.

V prípade neúspešnej dražby vykoná správca dane podľa § 122 opätovnú dražbu, pričom vyvolávaciu cenu stanoví najmenej vo výške 70 % z ceny určenej pre prvé kolo dražby. Správca dane po neúspešnej opätovnej dražbe pokračuje vo výkone daňovej exekúcie podľa § 123 predajom na základe ponuky, ktorý nasleduje po zverejnení oznamu o predaji na základe ponuky, najmenej 15 dní pred termínom na podanie písomných ponúk. Po udelení príklepu na prvej alebo opätovnej dražbe alebo po zaplatení najvyššej ponuky, správca dane vydá potvrdenie, ktoré musí obsahovať všetky náležitosti daňového dokladu. Súčasne sa zákon zaoberá aj možnosťou, že hnutelný majetok sa nepredá. Vtedy je správca dane oprávnený vyzvať daňového dlžníka, aby si prevzal nepredanú hnutelnú vec do 10 dní od termínu doručenia upovedomenia do vlastných rúk. Ak si daňový dlžník neprevezme túto hnutelnú vec v lehote určenej vo výzve, správca dane na základe oznamu ju predá za ponúknutú cenu alebo zabezpečí jej likvidáciu.

Zákon rieši aj možnosti priameho predaja hnutelných vecí, ktorých cena na základe ocenenia neprevyšuje 165 eur za jeden kus a tiež vecí rýchlo podliehajúcich skaze a živé zvieratá tak, že tieto môže správca dane predať ihneď za cenu obvyklú.

K § 127 a 128

Ďalším zo spôsobov výkonu daňovej exekúcie je exekúcia odobratím peňazí v hotovosti a iných vecí, pri ktorých nedochádza k predaju. Ide o peňažné prostriedky nad 165 eur. Daňovej exekúcii

odobratím peňazí v hotovosti nepodliehajú peňažné prostriedky určené na výplatu miezd zamestnancov daňového dlžníka a peňažné prostriedky na odškodňovanie pracovných úrazov a chorôb z povolania pre výplatné obdobie najbližšie dňu, keď bol daňovému dlžníkovi doručený právoplatný daňový exekučný príkaz. Ak správca dane pri súpise nájde drahé kovy alebo devízové hodnoty, nakladá s nimi podľa osobitných predpisov. Ak ide o devízové hodnoty (napr. peňažné prostriedky v cudzej mene) správca dane je povinný postupovať podľa § 13 Devízového zákona. Pri výrobkoch z drahých kovov vymedzených v návrhu zákona sa postupuje ako pri daňovej exekúcii na hnutelné veci; pri polotovaroch, zliatinách a pod., taktiež vymedzené v návrhu zákona a ktoré sú určené na výrobu, správca dane zabezpečí predaj prostredníctvom osoby na to oprávnenej. Rovnako pri súpise hnutelných vecí správca dane spíše aj vkladné knižky a iné listiny, ktoré treba predložiť na uplatnenie práva a odníme ich. Po nadobudnutí právoplatnosti daňového exekučného príkazu ho správca dane predloží spolu s vkladnou knižkou peňažnému ústavu a vyberie peňažné prostriedky, až do výšky daňového nedoplatku a exekučných nákladov. Banka má povinnosť vyplatiť vymáhané čiastky aj v prípade, že ich výplata je viazaná.

Ak ide o iné listiny, vyzve správca dane toho, kto má podľa listiny plniť, aby sumu, na ktorú má právo daňový dlžník odovzdal. V tomto prípade sa postupuje primerane podľa ustanovení o daňovej exekúcii prikázaním pohľadávky, pričom úkony potrebné na uplatnenie práva, robí správca dane namiesto daňového dlžníka.

K § 129

Ďalším spôsobom výkonu daňovej exekúcie je predaj cenných papierov. Pri doručení daňovej exekučnej výzvy správca dane spíše tieto cenné papiere podľa ustanovení o predaji hnutelných vecí. Cenné papiere podľa osobitného zákona o cenných papieroch správca dane odníme a zabezpečí ich úschovu, pričom predaj všetkých cenných papierov sa zabezpečuje podľa citovaného zákona. Pri uspokojovaní daňového nedoplatku z cenných papierov všetky úkony spojené s vlastníctvom cenných papierov vykonáva správca dane namiesto daňového dlžníka. Cenné papiere ako také zákon nedefinuje, pretože sú vymedzené osobitným predpisom.

V odseku 4 sa upravuje postup v prípade, ak ide o cenný papier, na základe ktorého sa má plniť (zmenky, šeky), aby plnenie bolo odovzdané správcovi dane po splatnosti plnenia v lehote, ktorú mu určí, a ktorá nesmie byť dlhšia ako 15 dní po splatnosti plnenia.

Za nesplnenie povinnosti môže správca dane, tomu, kto má na základe cenného papiera plniť, uložiť pokutu podľa tohto zákona.

K § 130

Toto ustanovenie upravuje výkon daňovej exekúcie predajom nehnuteľnosti. Správca dane vykoná daňovú exekúciu predajom nehnuteľnosti na dražbe len vtedy, ak je preukázané, že nehnuteľnosť je vo vlastníctve alebo spoluvlastníctve daňového dlžníka. Správca dane je oprávnený nariadiť daňovú exekúciu aj voči majetku, ktorý ešte nebol zapísaný do katastra nehnuteľností, pretože neprebehlo kolaudačné konanie podľa osobitného predpisu. Vlastníctvo daňového dlžníka k týmto nehnuteľnostiam musí byť preukázané. Titulom pre výkon dražby je právoplatný daňový exekučný príkaz. Po doručení daňového exekučného príkazu daňovému dlžníkovi správca dane má zo zákona povinnosť zabezpečiť zistenie ceny nehnuteľnosti znalcom. Spoluvlastník nehnuteľnosti môže zabrániť predaju, ak zloží sumu vo výške spoluvlastníckeho podielu, ktorý sa má vydražiť buď pripísaním na účet správcu dane alebo v hotovosti najneskôr hodinu pred začiatkom dražby.

K § 131

Ustanovenie pojednáva o zistení ceny nehnuteľnosti znaleckým posudkom. Správca dane upovedomí o zistení ceny znaleckým posudkom daňového dlžníka a iné osoby uvedené v tomto ustanovení. Vyvolávaciu cenu nehnuteľnosti správca dane určí zhodne s cenou podľa znaleckého posudku, pričom vydá rozhodnutie o vyvolávacej cene, voči ktorému možno podať odvolanie do 8 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

K § 132 a 133

Na predaj nehnuteľnosti vydá správca dane dražobnú vyhlášku. Zákon taxatívne vymedzuje náležitosti dražobnej vyhlášky. Pri predaji nehnuteľnosti je správca dane povinný zverejniť dražobnú vyhlášku najmenej 30 dní pred dražbou. Zákon ukladá povinnosť pre správcu dane doručiť dražobnú vyhlášku do vlastných rúk osobám, ktorým sa doručuje daňový exekučný príkaz a tretím osobám, ktorých právo je dražbou dotknuté.

K § 134

Zákon v tomto ustanovení rozlišuje dva okruhy osôb, ktoré sa zúčastňujú na dražbe, a to účastníkov dražby a osoby zúčastnené na dražbe. Účastníkom dražby ako dražiteľ nehnuteľnosti môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba. Osoby zúčastnené na dražbe sú zamestnanci správcu dane, ako aj osoby, ktoré nedražia a osoby, ktoré v opakovanej alebo opätovnej dražbe nehnuteľnosť vydražili, ale neuhradili.

K § 135

Správca dane má povinnosť pred začatím dražby dať vyplniť dražiteľovi nehnuteľnosti individuálnu prezenčnú listinu dražiteľa nehnuteľnosti. Jej obsah taxatívne vymedzuje toto ustanovenie zákona. Správca dane má oprávnenie pozmeniť na základe preverenia údaje v individuálnej prezenčnej listine.

K § 136 a 137

V dražobnej vyhláške zverejňuje správca dane okrem iného vyvolávaciu cenu nehnuteľnosti, výšku zábezpeky, spôsob a termín jej zaplata, ktorú je povinný každý, kto sa chce zúčastniť dražby ako dražiteľ nehnuteľnosti zložiť. Výška dražobnej zábezpeky by nemala byť nižšia ako 50 % vyvolávacej ceny. Záujemca je povinný zložiť zábezpeku na účet správcu dane alebo v hotovosti v termíne určenom v dražobnej vyhláške. Úspešnému dražiteľovi nehnuteľnosti sa zložená zábezpeka započítava do ceny vydraženej nehnuteľnosti, neúspešnému dražiteľovi nehnuteľnosti sa dražobná zábezpeka z účtu správcu dane vráti v termíne určenom v dražobnej vyhláške, najneskôr však do 5 pracovných dní od konania dražby. Pri neuhradení najvyššieho podania vydražiteľom sa dražobná zábezpeka nevráti a správca dane ju použije na úhradu nákladov spojených s výkonom opätovnej dražby a úhradu škody. Správca dane dražbu zruší, ak daňový dlžník, alebo iná osoba najneskôr hodinu pred určeným začiatkom dražby predloží doklad o zaplatení daňového nedoplatku, alebo ak spoluvlastník nehnuteľnosti poukáže na účet správcu dane vyvolávaciu cenu spoluvlastníckeho podielu, ktorý sa má dražiť.

K § 138 až 140

Zákon taxatívne stanovuje podmienky pre konanie dražby. Dražbu vykonáva poverený zamestnanec správcu dane. Priebeh dražby je zachytený v zápisnici o dražbe vypracovanej správcom dane, ktorá musí obsahovať všetky skutočnosti súvisiace s výkonom dražby. Príklep udelí správca dane - poverený zamestnanec tomu, kto urobil najvyššie podanie a splnil aj ostatné zákonom predpísané podmienky. Ak správca dane odoprie udelenie príklepu na základe podanej námietky, pokračuje sa v dražbe vyvolaním predposledného podania. Správca dane vydá rozhodnutie o udelení príklepu, v ktorom určí termín na zaplata najvyššieho podania. Rozhodnutie o udelení príklepu sa doručuje daňovému dlžníkovi, vydražiteľovi a osobám, ktoré na dražbe podali námietku proti príklepu.

K § 141 a 142

Správca dane doručuje rozhodnutie o námietke osobám, ktorých právo bolo námietkou dotknuté. Rozhodnutie o námietke musí obsahovať všetky náležitosti podľa § 62 tohto zákona. Po zaplatení najvyššieho podania v určenej lehote a po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o udelení príklepu zašle správca dane rozhodnutie na zápis práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností záznamom. Zákon jednoznačne rieši aj postup, ak nenastanú právne účinky rozhodnutia o udelení príklepu, alebo ak vydražiteľ v určenej lehote neuhradil najvyššie podanie.

K § 143 a 144

Tieto ustanovenia oprávňujú správcu dane nariadiť výkon opakovanej dražby a opätovnej dražby. Pri ich konaní sa riadi ustanoveniami o prvej dražbe, s výnimkou stanovenia vyvolávacej ceny. Pri opakovanej dražbe sa vyvolávacia cena určí vo výške 90 % z ceny zistenej znaleckým posudkom, pri opätovnej dražbe sa vyvolávacia cena zníži na 75 %. Správca dane môže pred nariadením opätovnej dražby ponúknuť nehnuteľnosť k prechodu vlastníckeho práva na základe ponuky za cenu vyššiu, ako by bola stanovená vyvolávacia cena v opätovnej dražbe. Rozhodnutia o určení vyvolávacej ceny pri opakovanej a ani pri opätovnej dražbe správca dane nevydáva. Účastníkmi opakovanej dražby môžu byť všetky osoby zúčastnené na prvej dražbe, s výnimkou vydražiteľa, ktorému bol udelený príklep a nezaplatil najvyššie podanie. Účastníkmi opätovnej dražby sú dražitelia, ktorí sa zúčastnili prvej a opakovanej dražby, s výnimkou vydražiteľov, ktorým bolo udelené rozhodnutie o príklepe a najvyššie podanie neuhradili. Pri prechode vlastníckeho práva na základe ponuky sa nemôže zúčastniť dražiteľ nehnuteľnosti, ktorému bol udelený príklep na prvej, opakovanej alebo opätovnej dražbe a nezaplatil najvyššie podanie. Správca dane pri prechode vlastníckeho práva na základe ponuky postupuje primerane podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na predaj hnutelných vecí na základe ponuky. Pre prechode vlastníckeho práva na základe ponuky správca dane určí cenu vo výške 60 % z ceny zistenej v znaleckom posudku.

K § 145

V tomto ustanovení je určené, že vydražiteľ alebo záujemca s najvyššou ponukou musí prevziať všetky vecné bremená, vrátane zmluvných a záväzky z nájomných zmlúv. Zároveň sa stanovuje, že predkupné právo k vydraženej nehnuteľnosti, alebo nehnuteľnosti nadobudnutej na základe ponuky zaniká.

K § 146

Navrhuje sa ustanoviť možnosť vypracovania nového znaleckého posudku, ak po prvej alebo opakovanej alebo opätovnej dražbe dôjde k zníženiu všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti. Môže dôjsť, napr. k zmenám podmienok na trhu s nehnuteľnosťami – výrazný pokles cien, k znehodnoteniu nehnuteľnosti (vandalizmus alebo živelná pohroma) a podobne. Z hľadiska úspešnosti vymáhania daňových nedoplatkov je vypracovanie nového znaleckého posudku nevyhnutné. Zároveň sa určuje aj postup pre daňovú exekúciu po vypracovaní nového znaleckého posudku, t. j. správca dane postupuje podľa § 130 až 142.

K § 147

Správca dane je oprávnený vykonať daňovú exekúciu predajom podniku alebo jeho časti. Správca dane musí podnik a jeho časť chápať komplexne a zhodnotiť všetky jeho časti, teda aj duševné vlastníctvo, obchodné meno, vysporiadať sa so skutočnosťou, že podnik má aj zamestnancov. Metodiku postupu predaja a ocenenia obsahuje predmetné ustanovenie. Daňová exekúcia predajom podniku alebo jeho časti sa vykonáva formou dražby. V záujme jednotného postupu vyvolávacia cenu určuje správca dane rozhodnutím o určení ceny, pričom vyvolávacia cena sa rovná cene zistenej podľa znaleckého posudku. Správca dane vydá rozhodnutie o určení ceny, voči ktorému je možno podať odvolanie do ôsmich dní odo dňa jeho doručenia do vlastných rúk. Vyvolávacia cena pri opakovanej dražbe je najmenej 90 % z ceny prvej dražby, pri opätovnej dražbe vo výške najmenej 75 % z ceny prvej dražby. Správca dane môže predať podnik rozhodnutím o prechode vlastníckeho práva na základe ponuky za cenu vyššiu ako 60 % z ceny prvej dražby. Predmetné ustanovenie rieši aj postup, ak vydražiteľ neuhradil najvyššie podanie v stanovenom termíne alebo nenastanú právne účinky rozhodnutia o udelení príklepu.

K § 148

Toto ustanovenie rieši ďalší spôsob daňovej exekúcie, a to daňovú exekúciu postihnutím majetkových práv spojených s obchodným podielom spoločníka v obchodnej spoločnosti (s.r.o., v.o.s., komanditná spoločnosť). Podľa Obchodného zákonníka ide o daňovú exekúciu na vyrovnací podiel, na podiel na

zisku alebo podiel na likvidačnom zostatku daňového dlžníka. avšak iba v prípade, že niektorý z podielov reálne vznikne. Zákon zakazuje obchodnej spoločnosti, aby sa dohodla s daňovým dlžníkom o skutočnostiach, ktoré by mohli znížiť jeho nárok na ktorýkoľvek z podielov. Navrhované ustanovenie rieši i postih obchodnej spoločnosti, ak poruší povinnosť určenú v rozhodnutí o začatí daňového exekučného konania, oznámení alebo v daňovom exekučnom príkaze. V tomto prípade správca dane je oprávnený vymáhať od obchodnej spoločnosti daňový nedoplatok do výšky príslušného podielu spoločníka, najviac do výšky vymáhaného daňového nedoplatku.

K § 149 a 150

Podľa týchto ustanovení správca dane vyčíslí skutočné exekučné náklady, ktoré je povinný uhradiť daňový dlžník. Ide o náklady za výkon zhabania, ktoré sú 2 % z vymáhaného daňového nedoplatku, náklady za výkon predaja, ktoré sú 2 % z vymoženého daňového nedoplatku, najmenej však 16 eur a najviac však 16 600 eur v oboch prípadoch. Taktiež vyčísluje hotové výdavky (nájomné, znalečné, poisťné, a pod.). Uvedené náklady je daňový dlžník povinný uhradiť v lehote ustanovenej zákonom, inak ich správca dane vymáha ako daňový nedoplatok. Ustanovenia zároveň taxatívne riešia, kedy správca dane nevyrubí exekučné náklady a kedy nevydáva hotové výdavky.

K § 151

V ustanovení o exekučných účtoch je správca dane zviazaný všetky peňažné prostriedky, ktoré získa pri výkone daňovej exekúcie poukazovať na osobitný exekučný účet. Zákon taxatívne vymenováva, ktoré platby musia byť takto smerované.

K § 152 a 153

Ak peňažné prostriedky získané v daňovom exekučnom konaní presahujú sumu daňového nedoplatku alebo peňažného plnenia uloženého rozhodnutím, exekučných nákladov a hotových výdavkov postupuje správca dane tak, že výťažok použije na úhradu daňových nedoplatkov ku dňu vzniku zvyšku výťažku, na úhradu preddavku na jedno zdaňovacie obdobie, úhradu splátok dane alebo odkladu platenia dane, úhradu daňového nedoplatku u iného správcu dane. Ak i po tomto použití ešte zostane výťažok, správca dane ho použije na úhradu ďalších daňových nedoplatkov, a to aj tých, ktoré neboli zabezpečené záložným právom, alebo na zabezpečenie dane podľa tohto zákona. Ak aj po tomto použití vykáže správca dane zvyšok výťažku poukáže ho do notárskej úschovy pre určených príjemcov - záložných veriteľov a ak sa vykáže ešte zvyšok výťažku správca dane ho vráti do 30 dní od jeho vzniku daňovému subjektu. Rovnako toto ustanovenie rieši rozdelenie a použitie výťažku v prípade, ak predmet daňovej exekúcie je zaťažený záložným právom a záložní veritelia sú na uspokojenie záložných práv pred správcou dane. V tomto prípade je potrebné uspokojiť najprv týchto záložných veriteľov.

Zamestnanec správcu dane, ktorý vykonáva daňovú exekúciu realizuje výkon rozhodnutia za účelom vymoženého daňových nedoplatkov, ktoré daňový dlžník dobrovoľne nezapltil, preto Policajný zbor poskytuje správcovi dane na jeho žiadosť ochranu.

K § 154

V návrhu sa ustanovuje, kto a v akom prípade sa dopustí správneho deliktu. Oproti doterajšej právnej úprave došlo k sprehľadneniu ustanovení o zodpovednosti za porušenie povinností odčlenením skutkových podstát jednotlivých správnych deliktov od sankcií, ktoré za ich spáchanie hrozia. Zároveň sa navrhujú liberačné dôvody, na základe ktorých sa fyzická osoba – nepodnikateľ zbaví zodpovednosti za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona alebo osobitných predpisov. Skutkové podstaty správnych deliktov podľa písmena a) prvého bodu a písmen b) a c) sa týkajú nedodržania lehoty na plnenie uvedených povinností ustanovených týmto zákonom, osobitnými daňovými predpismi a všeobecne záväznými nariadeniami obce.

Písmeno a) druhý bod ustanovuje, že správneho deliktu sa dopustí osoba, ktorá neuposlúchne výzvu správcu dane podať daňové priznanie napriek tomu, že jej táto povinnosť zo zákona nevyplýva.

Písmeno a) tretí bod sa naopak týka prípadu, kedy osoba mala povinnosť podať daňové priznanie

a neurobí tak ani na výzvu správcu dane, čím sa ustanovuje kvalifikovaná skutková podstata voči písmenu a) prvému bodu.

Ďalšie skutkové podstaty podľa písmen d) až j) súvisia s porušením povinností určených správcom dane v rozhodnutí a ďalších povinností peňažného a nepeňažného charakteru.

K § 155

V ustanovení je navrhnutá výška pokuty a spôsob jej výpočtu za správne delikty, ktoré sú ustanovené v § 154.

Podľa navrhovaného znenia je správca dane povinný uložiť pokutu.

V odseku 3 sa ustanovuje, že správca dane pri rozhodovaní o výške uloženej pokuty, prihliada na závažnosť, trvanie a následky protiprávneho stavu (napr. počet dní omeškania).

V odseku 4 je stanovená minimálna výška pokuty a to 10 % zo súm podľa odseku 1 písm. f) a 5 % zo súm podľa odseku 1 písm. g), vzhľadom na to, že v súčasnosti je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky nízka (1 %). Bez ustanovenia minimálnej hranice by ukládanie pokút bolo neefektívne a malo by minimálny vplyv na plnenie povinností daňových subjektov.

V odsekoch 7, 8 a 9 sa ustanovuje, v ktorých prípadoch správca dane neuloží pokutu po podaní dodatočného daňového priznania s prihladením na skutočnosť, či uplatneným nárokom došlo ku kráteniu štátneho rozpočtu. Ide o prípady, keď je dodatočné daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty podané pred vrátením nadmerného odpočtu alebo pred jeho započítaním s vlastnou daňovou povinnosťou. Rovnako sa navrhuje postupovať aj v prípade, ak do podania dodatočného daňového priznania daňový subjekt neuplatní vrátenie dane (spotrebné dane) podľa osobitného predpisu.

V odseku 10 ustanoveniasa navrhuje z dôvodu zníženia administratívnej náročnosti a nákladov v súvislosti s uložením pokuty, aby správca dane, ktorým je daňový úrad alebo colný úrad neuložil pokutu, ak suma vypočítanej pokuty je menšia ako 10 eur; pri uložení pokuty správcom dane, ktorým je obec sa navrhuje, aby sa pokuta neuložila ak nepresiahne 3 eurá.

V odseku 11 sa navrhuje päťročná lehota na uloženie pokuty za zistené za správne delikty podľa § 154. Začiatok tejto päťročnej lehoty je určený pre jednotlivé skupiny správnych deliktov rôzne v závislosti od ich charakteru. Po uplynutí päťročnej lehoty, pokutu nemožno uložiť.

Podľa odseku 12 sa navrhuje, aby správca dane z úradnej moci zrušil rozhodnutie o pokute alebo znížil výšku pokuty, ktorá bola uložená podľa odseku 1 písm. f), a to nadväzne na nové právoplatné rozhodnutie rozdielu dane alebo sumy nároku podľa osobitných predpisov, ktorým došlo k zrušeniu sumy rozdielu dane alebo nároku sumy dane podľa osobitných predpisov alebo k jej zníženiu.

V navrhovanom odseku 13 sa ustanovuje, že napriek tomu, že daňovému subjektu bola uložená pokuta napr. za nepodanie daňového priznania ani na výzvu správcu dane, daňový subjekt má naďalej povinnosť toto daňové priznanie podať.

Podľa odseku 14 možno pokutu za nesplnenie inej povinnosti nepeňažnej povahy uložiť aj opakovane v rovnakej výške a to až kým povinnosť nezanikne.

K § 156

V ustanovení sa navrhuje výpočet úroku z omeškania. Navrhovaný postup výpočtu sa uplatní na všetky druhy daní, ak daňový subjekt nezaplatí daň alebo rozdiel dane v lehote a vo výške podľa osobitného predpisu alebo v lehote a vo výške určenej správcom dane v rozhodnutí.

Podľa odseku 1 ustanoveniasa navrhuje, aby správca dane vyrubil úrok z omeškania ak daňový subjekt nezaplatil daň, rozdiel dane, preddavok na daň, splátku dane, sumu na zabezpečenie dane, preddavok na daň, vybranú dane alebo zrazenú dane v lehote a vo výške podľa osobitného zákona alebo na základe rozhodnutia správcu dane.

V odseku 2 je uvedený návrh postupu výpočtu úroku z omeškania s použitím základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky. Ak však štvornásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 15%, navrhuje sa minimálna ročná úroková sadzba 15 % . Bez ustanovenia minimálnej hranice by vyrubenie úroku z omeškania nebolo efektívne a malo by minimálny vplyv na včasné platenie daní.

Úrok z omeškania sa počíta za každý deň omeškania s platbou najdlhšie do dňa, v ktorom daňový dlžník daňový nedoplatok zaplatil alebo do dňa vykonania kompenzácie t.j. keď správca dane preúčtoval preplatok daňového subjektu na jeho nedoplatok. Do počtu dní omeškania sa počíta aj deň zaplatenia daňového nedoplatku. Podľa navrhovaného znenia sa umožňuje správcovi dane vyrubiť úrok z omeškania aj priebežne, aj keď nedošlo ešte k úplnému zaplateniu daňového nedoplatku, napr. osobitne za každé zdaňovacie obdobie. Úrok z omeškania sa počíta najdlhšie za štyri roky omeškania s platbou, a to aj v prípade, ak daňový subjekt daňový nedoplatok ani z časti nezaplatil.

V odseku 3 navrhovaného ustanovenia sa upravuje postup vyrubenia úroku z omeškania v prípade, že došlo k zániku daňového nedoplatku alebo jeho časti formou započítania podľa tohto zákona; v týchto prípadoch správca dane (daňový úrad alebo colný úrad) vyrubí úrok z omeškania do dňa predchádzajúceho dňu doručenia žiadosti o započítanie daňového nedoplatku správcovi dane.

V odseku 4 sa navrhuje postup vyrubenia úroku z omeškania z nezaplatennej sumy preddavku na daň plateného podľa osobitného predpisu, ktorý sa bude počítať najdlhšie do lehoty na podanie daňového priznania. Napríklad pri dani z motorových vozidiel sa bude úrok z omeškania počítať najdlhšie do 31. januára roka nasledujúceho po skončení predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia.

V odseku 5 sa navrhuje osobitný postup vyrubenia úroku z omeškania za nezaplatený preddavok na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktorý sa vysporiada ročným zúčtovaním alebo podaním daňového priznania podľa osobitného predpisu (§ 38 alebo § 32 zákona o dani z príjmov).

V odseku 6 sa navrhuje, že správca dane úrok z omeškania nevyrubí ak bola daň zaplatená zo zábezpeky na daň (pri spotrebných daniach), daňový úrad a colný úrad úrok z omeškania nevyrubí, ak vypočítaná suma úroku z omeškania nepresiahne 10 eur, ak je správcom dane obec, úrok z omeškania sa nevyrubí, ak súčet vypočítaného úroku z omeškania za všetky splátky na daň podľa osobitného predpisu za zdaňovacie obdobie nepresiahne v úhrne 3 eurá. Úrok z omeškania sa navrhuje nevyrubiť ani daňovému subjektu, ak je v reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu; rovnako ani z nezaplateného vyrubenej úroku z omeškania alebo z nezaplatenej uloženej pokuty.

Podľa odseku 7 sa navrhuje aby sa z úradnej moci znížil úrok z omeškania vyrubený podľa odseku 1 písm. a) v prípade, ak sa vyrubená daň alebo rozdiel dane novým rozhodnutím zníži alebo zruší.

V odseku 8 sa navrhuje lehota, v ktorej zanikne právo vyrubiť úrok z omeškania.

V odsekoch 9 a 10 sa navrhuje vyrubenie úroku z omeškania v prípadoch ustanovených zákonom o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok.

K § 157

Zákon aj v tomto ustanovení zvažuje možný dopad na sociálnu situáciu a postavenie daňového dlžníka v prípade ak by správca dane vymáhal nedoplatok, ktorý daňovému subjektu vznikol nezaplatením sankcie. Úľava alebo odpustenie sa povoľuje na základe žiadosti daňového dlžníka. Kompetencia jednotlivých orgánov na povolenie úľavy sa odvíja od výšky sumy jednotlivého prípadu, z ktorého môže byť úľava povolená. Ministerstvo financií, daňové riaditeľstvo, colné riaditeľstvo, daňový úrad ako aj colný úrad môže v odôvodnených prípadoch povoliť úľavu z nedoplatku alebo odpustiť nedoplatok tomu, kto je v postavení daňového dlžníka.

V prípade, ak daňový dlžník preukáže, že vymáhaním nedoplatku by bola ohrozená jeho výživa alebo osôb na jeho výživu odkázaných, nedoplatok na sankcii prislúchajúcej k dani sa odpustí.

Úľavu zo sankcie možno povoliť alebo sankciu možno odpustiť aj v prípade, ak daňový dlžník preukáže, že vymáhanie nedoplatku by viedlo k ukončeniu jeho činnosti, alebo že by bol výnos z likvidácie nižší ako vyrubená sankcia alebo ak daňový subjekt nesprávne vykázal daňovú povinnosť alebo neskoro splnil povinnosť z dôvodu, nesprávnej aplikácie právneho predpisu. Podmienkou pre takéto odpustenie alebo úľavu nedoplatku na sankcii je zaplatenie dane, ku ktorej sankcia prislúcha.

K § 158

V odseku 1 tohto ustanovenia je definovaný pojem „pohľadávka“, ktorým sa pre konkurz a reštrukturalizáciu rozumie daňový nedoplatok, teda za pohľadávku sa považuje dlžná suma dane po

lehote splatnosti dane.

Odsek 2 definuje na účely konkurzu a reštrukturalizácie pojem „záväzok“, ktorým sa označuje suma dane, na vrátenie ktorej má daňový subjekt nárok podľa tohto zákona ako i podľa osobitných predpisov.

Odsek 3 uvádza, čo sa považuje za pohľadávku vzniknutú po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania. Ide o daňový nedoplatok, ktorý vznikol v deň vyhlásenia konkurzu alebo v deň začatia reštrukturalizačného konania alebo po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania.

Obdobne ustanovenie odseku 4 definuje, čo sa považuje za záväzok vzniknutý po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania. Je to suma dane, na vrátenie ktorej má daňový subjekt nárok podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov a ktorá vznikla v deň vyhlásenia konkurzu alebo v deň začatia reštrukturalizačného konania alebo po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania.

Toto ustanovenie ďalej ustanovuje, ako správca dane postupuje po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania.

Odsek 6 tohto ustanovenia upravuje, kto vystupuje počas konkurzu alebo reštrukturalizácie v mene správcu dane (daňového úradu alebo colného úradu). Takouto osobou môže byť nielen zamestnanec správcu dane, daňového riaditeľstva alebo colného riaditeľstva, ale i iná osoba, ktorá môže konať za správcu dane v konkurze alebo reštrukturalizácii za podmienok uvedených v zmluve, ktorú uzatvorí s daňovým riaditeľstvom alebo colným riaditeľstvom. Za takúto osobu je považovaná právnická osoba so 100-percentnou majetkovou účasťou štátu určená ministerstvom.

K § 159

V nadväznosti na zákon o konkurze a reštrukturalizácii upravuje toto ustanovenie postavenie správcu konkurznej podstaty tým spôsobom, že správca konkurznej podstaty sa na obdobie trvania konkurzného konania stáva účastníkom daňového konania namiesto daňového subjektu. Všetky daňové doklady, daňové priznania a iné písomnosti, ktoré vystaví správca konkurznej podstaty a ktoré majú význam pre určenie práv a povinností daňového subjektu alebo iných osôb, sa považujú za doklady vystavené daňovým subjektom.

K § 160

V navrhovanom ustanovení sú ustanovené splnomocňovacie ustanovenia pre ministerstvo financií a vládu Slovenskej republiky, ktoré možno uplatniť napr. na zamedzenie nezrovnalostí vzniknutých z uplatňovania tohto zákona alebo osobitných predpisov alebo dáva možnosť rozhodnúť v sporných prípadoch zdanenia.

K § 161

Ustanovení sa navrhuje úprava zaokrúhľovania dane v prípade ak tak nie je ustanovené v tomto zákone alebo v osobitnom predpise.

K § 162

V ustanovení sa navrhuje vylúčenie použitia zákona v prípade, ak medzinárodná zmluva stanovuje inak.

K § 163

Navrhovaným ustanovením sa vylučuje používanie správneho poriadku pri správe daní.

K § 164

Ustanovením sa navrhuje, ktoré osobné údaje je oprávnené spracúvať daňové riaditeľstvo, colné riaditeľstvo a komu je možné tieto údaje sprístupniť.

K § 165

V ustanovení sú navrhnuté prechodné ustanovenia.

K § 166

V ustanovení je upravené, že zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe.

K § 167

Navrhovaným ustanovením sa zrušuje zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov a všetky jeho novely a doplnky.

K § 168

V ustanovení sa navrhuje účinnosť zákona.

Materiál bol schválený vládou Slovenskej republiky dňa 30. septembra 2009.

Robert Fico v. r.

predseda vlády Slovenskej republiky

Ján Počiatek v. r.

minister financií Slovenskej republiky